

"Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie. Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi: W mieście: 24 korony, w prowincji: 28 korony, w zagranicą: 32 korony. Redakcja: ul. Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny 3.

NOWA REFORMA NUMER POPOŁUDNIOWY.

Prenumeratę przyjmują: Zamiejscowa Administracja "Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miejscowa Administracja "Nowej Reformy". Główna redakcja w Krakowie.

Celem uregulowania nakładu prasowego o możliwie najwcześniejsze nadesłanie prenumeraty. Administracja "N. Reformy".

Proporcjonalność.

Wśród kwestyj, które w związku ze sprawą reformy wyborczej znalazły się na porządku dziennym dyskusji publicznej, najważniejszą niewątpliwie jest kwestja zabezpieczenia reprezentacji mniejszości. Kwestja ta, wszędzie dzisiaj stanowiąca centralne zagadnienie reformowanych i tworzonych od nowa systemów reprezentacyjnych, posiada dla nas znaczenie nie tylko w kraju naszym, ale przede wszystkim w naszym państwie, w którym ogromne znaczenia dla danej części narodowej nie potrzeba chyba dowodzić.

ności, drudzy się jej mocno przestraszyli, gdy jedni postawili proporcjonalność jako warunek swej zgody na reformę w ogóle, drudzy ofiarowali się życie poleżyć w obronie kraju przed tem — niezgodzeniem. Obok zacierzenia politycznego jest tu niewątpliwie znaczne nieporozumienie, aby nie powiedzieć wręcz niezrozumienie istoty rzeczy. Dlatego też aczkolwiek jako członek Lewicy sejmowej uważam się za związanego postanowieniami jej większości, która się przeciw zastosowaniu systemu proporcjonalnego w miastach oświadczyła, uważam za swój publiczny obowiązek przyczynić się w miarę sił do wyjaśnienia kwestji — o ileby to w granicach ścisłej karności klubowej okazało się możliwym — do przytoczenia się do tego, aby słuszną, moim zdaniem, zasadą reprezentacji mniejszości w nowej ordynacji sejmowej praktycznie możliwe a narodowo użyteczne zastosowanie i uwzględnienie jednakowoż znalazła.

ratem do dzielenia wyborców na Polaków i Rusinów, ale do zabezpieczenia mniejszości jako takich, bez względu na ich narodowy charakter. Wiemy z doświadczenia, że dążenia społeczne, ugrupowania klasowe, solidarność zaś interesów gospodarczych przedewszystkiem stanowią równie silną platformę dla skupień polityczno-partyjnych jak przynależność narodowa. Doświadczenie dziejowe nasze, zarówno jak obce, każdo liczy się z faktem, że siła skupień, na tych właśnie społeczno-klasowych i gospodarczych platformach opartych, będzie raczej wrażliwsza niż mała, że więc może się kiedyś okazać, iż wyborcy danego proporcjonalnego okręgu nie dzielą się, jak zakładali prawodawcy, wedle narodowości, ale wedle swoich interesów w klasowych, stanowych i t. p. Wtedy maszyna proporcjonalności otrzyma do rozdzielenia mniejszości nie narodowe, ale inne i podzieliła je tak samo skrupulatnie, jak narodowe.

proporcjonalność umożliwiłaby zdobycie przedstawicielstwa zawartym w nich mniejszościom. Są to rzeczy tak proste, że gdyby do polityki wnoszono tylko trochę mniej nieszczerości i rozmaitych "arriérés pensées", to z pewnością nie uszłyby one najmniej nawet bystrego oka. Ja osobiście jestem zwolennikiem zarówno katastroju jak proporcjonalności i wyrażam głębokie przekonanie, że się one nie tylko nie wykluczają, ale przeciwnie dają się doskonale łączyć w całość rozumną i użyteczną. Katastr daje bezpieczeństwo narodowe. Proporcjonalność umożliwia wszelkim mniejszościom społeczno-politycznym uzyskanie swoich reprezentacji. Wypowiadam to przekonanie bez cienia złudzenia, jakoby w dzisiejszych warunkach mogło ono liczyć na uzyskanie posłuchu, tylko w tym celu, aby został w annałach ślad, że o tych tyle ważnych sprawach myślało jeszcze i w taki oto "elektoryczny" sposób.

Opozycja Rusinów.

(Telefonem). Wiedeń, 31 października. Dzisiaj przed południem udał się prezes klubu ukraińskiego, poseł Kost Lewicki, na konferencję do prezydenta ministrów, hr. Stuerghka.

Nowa ustawa wojskowa.

(Telefonem). Wiedeń, 31 października. Do wniosku wczoraj w parlamencie przedłożenia wojskowego dodano bardzo obszerne motywy, w których władze wojskowe zapewniają, że rezerwa ludności jest tak znaczna, iż podwyższenie kontyngentu rekruta da się przeprowadzić bez obniżania wymaganych obecnie kwalifikacyj.

dze wojskowe fakt, że mimo, iż w czasie od 1 września roku 1911 do 31 grudnia 1912 brakowało 193.000 popisowych, przeciętne rekrutacja wykazała nadwyżkę. Co się tyczy kosztów podwyższenia kontyngentu rekruta, przedłożenie oblicza je na 41 milionów koron rocznie stałego podwyższenia wydatków, i 108 milionów koron jednorazowo. Zaś koszt podwyższenia kontyngentu rekruta w obronie krajowej wynosić będą 28 i pół miliona rocznie i 76 milionów jednorazowo.

Statystyka emigracyjna.

Statystyka amerykańska podaje dalej liczbę analfabetów wśród wychodźców, oraz wysokość kwot pieniężnych, które emigranci z monarchii austro-węgierskiej przywożą ze sobą do Unii. I tu każda narodowość jest oddzielnie traktowana. Sytuacja w dziesięciolecie od 1902 do 1911 roku przedstawia się jak następuje:

Table with 3 columns: Country, Number of illiterate emigrants, Percentage. Includes rows for Germany, Czechs, Slovaks, Poles, etc.

Stopień oświaty, podług powyższej tabeli, wykazuje pomiędzy wychodźcami poszczególnych narodowości ogromne różnice. Najlepszą jest sytuacja Czechów, którzy mają zaledwie 13 proc. analfabetów, za nimi idą Niemcy z 44 procent. Emigracja ruska przedstawia najwyższy procent (50.6 proc.), dalej idą Rumuni (35.0 proc.), po nich Serbowie, Chorwaci i Słowienicy, a za czwartym miejscu znajduje się wychodźstwo polskie, dostarczające Unii 32.3 proc. analfabetów.

Table with 3 columns: Country, Amount of money brought, Percentage. Includes rows for Germany, Czechs, Slovaks, Poles, etc.

Mieczysław Srokowski.

Zapomniani.

Spotkałem go raz w sam dzień Zaduszny, przed wieczorem. Był to oryginał (tak go nazywano), trochę stroniący od ludzi, ale dawny kolega mój i szczerzy przyjaciel. Gęsta mgła listopadowa pełzała leniwo i nisko nad dość pustymi ulicami, gdyż większa część żywych udała się w ostantacyjne odwiedzić do umarłych.

Właśnie przypatrywałem się po raz setny może tej kolumnie, gdy usłyszałem za sobą te słowa: — A cóż paniczek tak się temu grobowi przypatruje? Spozstrzegłem ową staruszkę. — Lubię ten grób — odparłem. — To bardzo starzy już... — Ale pewnie ktoś młody spoczywa... — Zapewnie młody... Oni tu wszyscy młodzi — rzekła po namyśle i szerokim ruchem ręki położyła dookoła. Wszyscy młodzi... To źle, że i paniczek tak często na to wzgórze przychodzi... to źle... bo to ściągają nieszczęście... dla siebie, albo dla innych, tu nie trzeba przychodzić... Tu spoczywają "Zapomniani".

chyba na ziemi... o istotę, która mi była jedynym celem życia i jedyną racją mego tułaczego, bezdomnego bycia. Kazałem się więc dorozę do "jej" mieszkania. W miarę, jak się zbliżałem do ulicy, gdzie zamieszkiwała, czułem coraz gwałtowniejsze bicie serca. Przyzywałem całą mocą mdlejącej mej woli rozum na pomoc. Wiedziałem, że mam skłonność do halucynacji i urojeń, chciałem to w sobie zgnieść. Kazałem więc zmienić dorozkarkowi kierunek i zamiast do "niej", udałem się do siebie. Ale niepokój szedł... pełził za mną... Cały wieczór okłamywałem sam siebie to czytaniem, to pisaniem jakichś niepotrzebnych listów, które następnie darłem... Około północy położyłem się się spać... Nie dziwnego, że miałem nużący sen: Byłem u siebie — godzina wieczorna, przed obrazem Matki Boskiej miała czerwona lampka, której nigdy nie gasiłem, robiłem to z pamięci dla matki mojej — nastroj, jakichś tyle przeżyłem na jawie wtedy. Wszła ona... Ta sama... Zochna... Wszła, jak to ona, smutna, cudna, blednięta, śmiertelnie zmęczona pracą. Chciałem powstać i przywitać ją, jak zwykle, ale wstrzymała mnie ledwie dostrzegalnym ruchem ręki, a ja, nie wiem dlaczego, upadłem znowu na krzesło. Stała obok mnie cała biała, zwiwna, przeźroczysta i z niemym wyrzutem, cicha i smutna, pokazywała mi na dloni mały wianuszek... Wiesz, taki zwykły, z pomarańczowego kwiatu... Wianuszek był przerywany i zmity. Widziałem w jej oczach łzy i nic, nic nie mówiła, tylko patrzyła na mnie z wyrzutem i pokazywała te zmięte, poszarpane listki... Zbudziłem się — był już dzień... Tu przerwał na chwilę opowiadanie, jakby chciał złapać tchu, potem mówił dalej:

„Czy bronilo ci sie kiedy takto biedne.. wiesz, takie kochające cie nadzwyszko stworzenie, tylko prośbami.. tylko łzami?.. Taka osierociona istota, której całym mieniem, całym bogactwem jest.. taki niekiedy.. taki święty mir?.. Całą dumą i wartością życia? A te łzy?.. Te gorące, słone łzy padały ci kiedy na twarz? Widziałeś kiedy bezbronne.. błagające o litość.. rozkochane oczy?.. Zerwałem się i popędziłem do jej mieszkania — cicho na schodach — dzwonię do mieszkania, otwierają obcy ludzie. Coś mówią do mnie, nie rozumiem, każde powtarzają... Narazie je pojąłem: — Trupa zabrano na klinię... Zaczęłam działać uciążliwie i z błyskawiczną szybkością. Wybiegałem.. wybrałem jej ciało. Ocaliłem ją od sekcyj... Wprowadzono mnie do trupiarni — na dużej drewnianej ławie, obok wielu innych, leżała sztywna, naga, biała, płowe włosy okrywały ją niemal, jak płaszcz... Wyniosłem ją stamtąd na rękach.. ułożono katafalk w kustyjny miejskiej.. Siedem na stopniu u stóp jej trumny, bezwładny, bezwolny, jak z kamienia.. Wiedziałem już, co wetknęto jej ten nóż do ręki — wiedziałem aż nadto dobrze. Nie wiem jak czas przemijał, nie wiem, jacy ludzie wkłó miłno wirowali.. nic.. nic... Wtem ktoś mnie popiąga za ramię: — Paniczku! Poznałem staruszkę z cmentarza... Było zupełnie ciemno... — Paniczku, ja cię popilnuję — od tego jestem. Kostnicę zamkną zaraz... To nic.. te nic — szepotała cicho — będzie jej tam spokojnie, dobrze, tam, gdzie spoczywają "Zapomniani"

biępną pod powałę i — było nam dziwnie dobrze, było jakos serdecznie z tem milczeniem i ciszą. Zapiłem się cały w myślach, odleciałem daleko, daleko — błądziłem sobie samotnie po przepięknym cmentarzu mego rodzinnego miasta i odmawiałem modlitwy. Mimowolnie przyszła mi na myśl zwykła litania samotników i tużacy. Ojciec — w grobie; najdrożsi — w grobie; siostra — w grobie i jeszcze.. jeszcze jeden grób, potem jeszcze jeden... Duża litania. Matka... Matka żyje daleko i bardzo sama... Zresztą same groby... Nagle usłyszałem głos Stanisława: — Pamiętasz ty nasz cmentarz? — Myślę właśnie o nim — odparłem. — Pamiętasz ty wzgórze samobójców? — Pamiętam... — To wzgórze odcięło mi miłości — szepotał jakby sam do siebie. — Dlaczego? — Bo moja miłość wzbogacała je w groby. Przecież mnie dreszcz — wiedziałem, że jest trochę maniakiem i często prawil rzeczy, które ludzie rozsądni zwali "bredniami", ale przeczuwałem, że na dnie tych jego powiezeń, na pozór bez związku, tkwi nieubłagana logika rozpaczy, której badać nikomu nie wolno. Mimo to miałem zupełnie niewiadomione uczucie niepojętego lęku i jakiegoś dziwnego pragnienia milczenia, białem się poprostu jego słowu. Ale on zaczął właśnie mówić do mnie tym swoim wyraznym i zimnym szepceniem: — Na wzgórzu samobójców w naszym rodzinnym mieście spotkałem raz biedną, starą kobietę. Dzień był pogodny, siedziała przy jednym z grobów i odmawiała modlitwy. Ja zawsze lubiłem błądzić po tem ustroniu, zasianem skrom-

ezonych powrócili później znów do monarchii. Statystyka obejmuje tu lata tylko od 1908 do 1912 r.

Table showing immigration statistics from 1909 to 1912, categorized by country of origin (Germany, Poland, etc.) and year.

Wahania w imigracji i emigracji do Unii i z Unii tłumaczyć należy tak okoliczności, że obrzmi organizm amerykańskiego gospodarstwa ludowego w okresach dobrych koniunktur handlowo-przemysłowych przyciąga do siebie wielkie masy robotnicze, a usunawia je wtedy, gdy stają się zbyt czynnymi.

Table showing immigration and emigration statistics for various countries (Germany, Poland, etc.) from 1908 to 1911.

Tyle co do emigracji do Stanów Zjednoczonych. W dalszym ciągu motywa projekta rządu austriackiego zajmują się wychodźstwem do Kanady. I tu rząd, niestety, nie ma własnej statystyki, tylko posługuje się częściowo angielską, częściowo kanadyjską. Obie statystyki obejmują lata od 1902 do 1912 r.

Table showing emigration statistics to Canada from 1902 to 1912, categorized by country of origin (Austria, Germany, etc.).

Wyemigrowało do Kanady z państw: St. Zjedn. Anglia Rosya

Table showing emigration statistics to Canada from 1902 to 1912, categorized by country of origin (Austria, Germany, etc.).

Wyemigrowało do Kanady z państw: Niemcy Włochy Austro-Węgry Ogółem

Table showing emigration statistics to Canada from 1902 to 1912, categorized by country of origin (Germany, Austria, etc.).

Emigracja z Austro-Węgry do Kanady wykazuje w latach powyższych 68 proc. ogólnego wychodźstwa wszystkich państw emigracyjnych.

Table showing emigration statistics from Austria-Hungary to Canada from 1902 to 1912.

Narodowości 1907 1908 1909 1910

Table showing nationalities of emigrants from 1907 to 1910.

Ogółem 22.217 10.916 9.532 10.296

Narodowości 1911 1907 do 1902 do 1911 1911

Table showing nationalities of emigrants from 1911 and comparing it to 1907-1910.

Galicjańska emigracja jest tu w całej monarchii austro-węgierskiej najliczniejszą i wynosi w okresie od 1912 do 1911 r. 63,3 proc. ogólnego austriackiego wychodźstwa.

Przez „Direction General de Immigration im

Ministerio de Agricultura — wydawana „Immigracion” podaje za ostatnich ośm lat następujący obraz emigracji do Argentyny:

Table showing immigration statistics to Argentina from 1905 to 1908, categorized by country of origin (Austria-Hungary, etc.).

Ogółem 177.117 252.536 209.103 255.710

Austro-Węgry 4.552 4.542 4.703 6.545

Włochy 92.870 102.006 58.185 80.583

Niemcy 2.911 2.872 3.593 4.337

Francja 3.220 4.711 4.916 5.180

Rosya 11.610 9.993 9.713 20.832

Hiszpania 90.211 87.618 118.723 165.662

Ogółem 205.374 211.742 225.772 323.403

Anstryacko-węgierska emigracja wykazuje tutaj 25 procent ogólnego ruchu emigracyjnego.

Przez „Direccion de Estadistica del Gobierno federal” wydawana „Immigracion” podaje, zdaje się, niezupełnie dokładny obraz imigracji do Brazylii, do której wyemigrowało:

Table showing immigration statistics to Brazil from 1906 to 1909, categorized by country of origin (Italy, Portugal, etc.).

Z Włoch 20.777 18.223 13.873 13.064

Portugali 21.706 25.631 37.628 27.978

Hiszpanii 24.441 9235 14.862 15.412

Niemiec 1333 845 2931 4462

Austro-Węgier 1012 522 5317 3969

Rosyi 751 703 5781 4211

Anglii 73 119 1109 390

Francji 109 202 992 930

Innych państw 2178 2011 3697 3701

Razem 72.380 57.556 86.190 74.117

W latach 1910 1911 1912

Z Włoch 13.286 22.821 31.785

Portugali 32.434 46.754 76.530

Hiszpanii 20.318 27.007 35.492

Niemiec 2897 4223 5733

Austro-Węgier 3801 3327 3045

Rosyi 2156 13.998 9193

Anglii 921 1045 1077

Francji 1012 1340 1513

Innych państw 4215 32.788 15.714

Razem 81.040 153.203 180.082

Ogólna liczba emigrantów austriackich, już od roku 1885, wynosi podług statystyki brazylijskiej 66.446. Najliczniejszy ruch emigracyjny z Austro-Węgry przypada na lata 1895 i 1896.

W pierwszym wyemigrowało do Brazylii 10.108, w drugim 11.365 osób. Większość emigrantów austriackich stanowią Polacy, którzy jako osadnicy udają się przeważnie do Parany. Liczba wszystkich austriackich wychodźców wynosi w Paranie przeszło 50.000.

Oto najważniejsze szczegóły co do emigracji zamorskiej. W następnym artykule rozpatrzemy kwestję wychodźstwa austro-węgierskiego do krajów europejskich.

Galicja w budżecie na r. 1914.

(Korespondencya „Nowej Reformy”). Wiedeń, 29 października.

Budżet austriacki na I półrocze 1914 zawiera z zakresu budowy dróg i mostów, odnośnie do kraju naszego, następujące pozycje:

Na walec motorowy (1 rata) 7000 kor., na automobil służbowy dla zarządu dróg państwowych (1 rata) 5000 kor., na wybudowanie drogi w powiecie brzeżańskim (1 r.) 10.000 K., na przebudowę mostu nad Ropą koło Gorlic (1 r.) 8000 kor. (z ogólnych kosztów, preliminowanych na 184.000 kor., na wybrukowanie drogi zółkiewskiej (od kilom. 2,2 do 3,1 w powiecie lwowskim (2 rata) 18.000 kor., na wybrukowanie drogi wzdłuż Wisły (alica Kalwaryjska) w Podgórze (2 rata) 8.000 kor., na budowę nowego mostu nad Kamienicą w Nowym Sączu w trakcie rządowej drogi tatrzańskiej (2 r.) 38.000 kor. (koszta całego mostu 258.000 K.) na budowę mostu Franciszka Józefa nad Wisłą między Krakowem a Podgórzem (2 r.) 42.000 K. (koszta całego mostu preliminowano na 1.444.000 kor.), na wybrukowanie rządowego gościńca krakowskiego (km. 237,5 do 238) w Tarnowie (2 r.) 9.000 K., na rekonstrukcję drogi przemyskiej (km. 105 do 108) i 110 do 112 koło Korytnik i Krzywicy w powiecie przemyskim (3 r.) 14.000 kor., na rekonstrukcję drogi zółkiewskiej (km. 9,2 do 10,2) koło Grzybowic w powiecie lwowskim (3 r.) 12.000 K.

Dalej znajdujemy w budżecie na rozszerzenie i rekonstrukcję drogi podolskiej w Złoczowie (4 rata) 8.000 kor., na rekonstrukcję drogi beskidzkiej (km. 47,6 do 51,2) w Drohobyczu (4 r.) 23.000 kor., na rekonstrukcję drogi dukielskiej (km. 51) w Żmigrodzie, pow. Jasło (4 r.) 9.000 kor., na budowę mostu nad Sołą koło Oświęcimia (4 r.) 33.000 kor. (ogólne koszta 772.000), na rekonstrukcję drogi dobromilskiej (km. 13,7 do 18,1) pow. Przemysł (5 r.) 10.000 kor., na budowę mostu nad Sanem między Rozwadowem a Brandwicą pow. Tarnobrzeg (5 r.) 33.000 (ogólne koszta 820.000, do których interesanci przyczyniają się kwotą 200.000 kor.), dotacja na wybudowanie mającej się ukrajować drogi konkurencyjnej Kulików—Dziubki—Kamionka Strumiłowa (1 r.) 22.000 kor., dotacja na wybudowanie mającej się ukrajować drogi konkurencyjnej Biecz—Rzepiennik—Gromnik i na budowę mostu nad Białą koło Gromnika (1 r.) 5000 kor. (ogólne koszta 625.000 K.) dotacja na wybudowanie mającej się ukrajować drogi konkurencyjnej Lubaczów w Krakowie (2 r.) 18.000 kor. (ogólne koszta 845.000), dotacja na wybudowanie drogi konkurencyjnej, mającej się ukrajować Hermanowice—Sambor (2 r.) 22.000 kor., dotacja na gminny most drogowy nad Rabą między Ujściem Solnem a Niedarami pow. Bochnia (2 r.) 10.000 kor.

W dalszym ciągu znajdujemy w budżecie następujące pozycje:

Dotacja na mającą się ukrajować drogę konkurencyjną Przecław—Kolbuszowa i na budowę mostu nad Wisłoką koło Przecławia (2 rata) 13.000 kor., dotacja na drogę konkurencyjną Krystynopol—Radziechów (2 rata) 18.000 kor., dotacja na drogę gminną Krownik—Suszczyń powiat Trembowa (3 r.) 3.000 (ogólne koszta 228.000 kor.), dotacja na drogę konkurencyjną Dąbrowa—Radomyśl—Dębica wraz z budową mostu nad Wisłoką koło Dębicy (3 rata) 40.000 (ogólne koszta 1.020.000 kor.), dotacja na drogę Sambor—Sądowa Wisznia (4 r.) 15.000 kor. (ogólne koszta 714.000 kor.), dotacja na drogę gminną Radki—Dmytrowice, pow. Mościska (4 rata) 5000 kor. (ogólne koszta 342.000 kor.), dotacja na budowę drogi gminnej Mysłenice—Sieprów (4 rata) 4000 kor., dotacja na drogę gminną Harkłowa—Ochotnica—Tylmanowa, pow. Nowy Targ (5 rata) 5000 kor. (ogólne koszta 540.000 kor.), dotacja na drogę konkurencyjną Jordanów—Rajcza—granica węgierska, pow. Żywiec (5 r.) 28.000 (ogólne koszta 810.000), dotacja na drogę gminną Kowalowy—Zawadka i Jedłowa—Bielow, jako też na budowę mostu nad Wisłoką koło Przerzycy (6 r.) 10.000 K. (ogólne koszta 956.000 K.), dotacja na budowę drogi Florynka—Krzyżówka pow. Grybów i Nowy Sącz (8 r.) 5.000 (ogólne koszta 356.000 K.).

Jak z cyfr powyższych wynika, raty bieżące na rozpoczęcie już budowy dróg i mostów są bardzo małe, zwłaszcza w stosunku do preliminowanych ogólnych kosztów wykonania, zaś pierwsze raty na nowe budowe znajdujemy tak rzadko, że śmiało powiedzieć można, iż ten dział wypadł dla nas więcej, niż bardzo skromnie. Przypatrzmy się teraz wydatkom na budowę wodne.

Kanał panamski.

Jak to już doniosły telegramy, prezydent Stanów Zjednoczonych, Wilson, w dniu 10 bieżącego miesiąca przez połączenie guzika w biurze Biłlego domu w Waszyngtonie spowodował wybuch naboju dynamitowego, który wysadził w powietrze ostatnią zapórę, dzielącą ocean Atlantycki od oceanu Spokojnego. W ten sposób dokonane zostało połączenie dwóch oceanów po długotrwałych wysiłkach najpierw ze strony Francji, a następnie ze strony Stanów Zjednoczonych. Wyszadzone w powietrze zapora znajdowała się na grobli Gambia, mniej więcej w połowie kanału, na tym punkcie, gdzie trasa kanału opuszcza bieg rzeki Rio Chagres i przekopem Culebra łączy się z oceanem Spokojnym.

Kanał od strony oceanu Atlantyckiego rozpoczyna się przy zatoce Limon, koło miasta portowego Colon, położonego na wyspie Manzanillo, połączonej z lądem stałym za pomocą wielkiej grobli. Koło miejscowości Gatun kanał łączy się z rzeką Chagres i tutaj znajdują się te budowe, jakich dotąd nie dokonano nigdy praca ludzka. Po długim manowicie naradach rząd amerykański powziął w r. 1906 ochwałę, mocą której kanał panamski miał być wybudowany jako kanał słuzowy, gdy wedle planu Lessepsa miał być budowany kanał poziomy.

Za pomocą 6 obrzmych szluz poziom wody w środkowej części kanału został podniesiony na 26 metrów ponad poziom morza. W tym celu koło Gatuna, oddalonego o 8 kilometrów od oceanu Atlantyckiego, zbudowano tamę, której długość wynosi 1 1/2 mili angielskiej, szerokość 2500 stóp, a powierzchnia prawie 2 miliony metrów kwadratowych. Tamta ta musi mieć dlatego takłe rozmiary, a więc i taką siłę, ponieważ musi wytrzymać ciśnienie wód sztucznego jeziora, które powstało z dopływów rzeki Chagres i ma 420 kilometrów kilometrów powierzchni. Wysokość tej tamy dochodzi w niektórych punktach do 31 metrów.

Trzy obrzmy szluz, mające 312 metrów długości, a 34,5 metra szerokości, przenoszą największą nawet parowiec najkrótsz na poziom wody, wynoszący 6,25 metra, następnie na poziom 15 metrów, a wreszcie na poziom 26 metrów. Na tym poziomie płyną okręty w pobliżu oceanu Spokojnego, gdzie szluz spuszcza okręty na poziom, wynoszący 17,2 metra, a następnie na niżej położone jezioro, które znajduje się koło miejscowości Pedro Miguel i sąmajuje prawie 4 kilometry powierzchni. Koło Miraflores znajdują się dalsze dwie szluzy, za pomocą których wody kanału przybrają poziom wód oceanu Spokojnego. Wszystkie szluzy są podwójne, skutkiem czego okręty na całej przestrzeni kanału mogą się wymijać, gdy na kanale Suezkim są tylko osobne miejsca do wymijania się okrętów. To też kanał panamski nawet w najtrudniejszym przekopie pod Culebrą ma 96 metrów szerokości, gdy kanał sueski ma tylko 73 m. szerokości. Na przestrzeni od Miraflores aż do oceanu Spokojnego szerokość kanału wynosi 156 metrów. Długości ma kanał panamski 72 kilometry.

Aby ocenić ogrom pracy, dokonanej przy budowie kanału, wystarczy przytoczyć, że wykopano przeszło 212 milionów łokci kwadratowych ziemi, przeważnie skalistej. W ostatnich latach pracowało przy budowie kanału i rzędnieniu 35.000 robotników. Podnieść należy z uznaniem sprawę emigracji strefy kanałowej. Kosztem przeszło 50 milionów dolarów wygubiono moskity, które, jak wiadomo, są roznośicielami żółtej febrzy i malarii.

Podczas budowy kanału groziły zniszczeniem robót ulwane deszcze podzwrotnikowe i trzęsienia ziemi, których przeszła i obecnie obawiają się jego twórcy. Telegram, mający datę dnia 2 b. m., doniósł, że przesyłki Paama został nawiedzony przez silne trzęsienie ziemi. Były dwa gwałtowne wstrząśnienia, które spowodowały popękanie zarówno pod robotników, jak pośród ludności. W kilka dni później nastąpiło ponowne trzęsienie ziemi. Kanał pozostał nieszkodzony, natomiast w głębi kraju trzęsienie ziemi spowodowało znaczne szkody. Katastrofa ta spowodowała też większą sensacyję, że znany geolog, dr Mac Donald, członek komisji panamskiej, zapewniał w swoim sprawozdaniu, jakoby istniało bardzo małe prawdopodobieństwo trzęsienia ziemi na przemyku Panama.

Tym razem trzęsienie ziemi nie uszkodziło kanału, ale jest wskazówka, że podobne niebezpieczeństwo istnieje. A skutki katastrofy byłyby straszne, gdyż przez trzęsienie ziemi została przesłana tama, zamykająca wody jeziora pod miejscowości Gatun. Wszystkie miejscowości, leżące poniżej zwierciadła tych wód, zostałyby wprost zatopione. Niebezpieczeństwa tego można było uniknąć przez budowę kanału na równym poziomie z wodami obu oceanów, jak to projektował Lesseps. W takim razie byłoby zbytecznym two-

zenie obrzmy jeziora sztucznego. Od tego planu odstąpił Amerykanie w powoju kosztów, gdyż kanał poziomy kosztowałby wedle ich obliczeń przeszło 3.000 milionów dolarów, gdy koszta budowy obecnego kanału szluzowego wynoszą 2.250 milionów, czyli 2 1/4 milarda dolarów.

Dalsze niebezpieczeństwem grozi usunawie się ziemi ze stromych stoków kanału, zwłaszcza w góbkim przekopie Culebra. Następują one z reguły w pewnych odstępach czasu po ulwnych deszczach podzwrotnikowych i w czasie trzęsienia ziemi. I tak w dniu 30 września 1910 r. skutkiem nawalnych deszczów, usunęła się ziemia ze stoków przekopu pod Culebrą i zasypana zupełnie kanał, mający w tem miejscu 270 angielskich stóp głębokości. — W pierwszym tygodniu lutego b. r. usunęły się stoki wymienionego przekopu w dwóch miejscach i znów zasypany cały kanał.

Stoki ostawionej łańcucha gór „Cucarahaflight” zaczęły się gwałtownie usunawie i wtedy spadły do kanału ogromne masy ziemi, które obliczono na 2 miliony metrów sześciennych. W ośm dni później usunęła się ziemia niedaleko mostu koło Empire, zasypany również cała trasę kanału i niszcząc masywny. Jak znaczne ilości ziemi spadały do kanału skutkiem tych wypadków, wykazuje ta okoliczność, że od chwili, gdy zaczęto prace około przekopu Culebra, aż do 1 października 1912 r. musiano usunąć przeszło 20 milionów metrów sześciennych ziemi, która pochodziła z usunawających się stoków. Gdyby te wypadki nie były zaszły, budowa kanału zostałaby ukończona co najmniej o rok wcześniej.

Po otwarciu kanału będą dalej zdarzać się usunawania ziemi, przerywając ruch okrętów. Mianowicie dla oszczędzenia wydań ków, budowano zbyt wysokie i strome stopnie przybrzeżnych teras, nie uwzględniając zbyt małej ściślności ziemi. Cała prawie przestrzeń przekopu Culebra jest narazem na niebezpieczeństwo zasypania skutkiem usunawiania się brzegów podłoża ulwnych deszczów. Owe masy ulwnych kamieni usunawiają się stosunkowo bardzo łatwo. Dnia 10 kwietnia 1910 r. użyto do wysadzenia ziemi koło Balboa 900 kilogramów dynamitu w 31 otworach, zaś dnia 5 kwietnia 1911 roku 14.000 kilogramów w 50 otworach. Były to największe z użytych dotąd naboju dynamitowych, mimo to jednakże siła ich jest znokoma wobec siły trzęsienia ziemi lub jej usunawiania się. Na te okoliczności zwracając uwagę technicy, którzy przewidują możliwość częstych przerw w ruchu okrętów na kanale panamskim.

Złot śpiewaków polskich.

Ogłoszono następującą odezwę: Pieśnią uczęszajcie groby bohaterów i przyszłość nablągajcie pieśnią, taką, jak żarliwa modlitwa, potężną, jak hymn bojowy, głośną, jak pobudka — pieśnią, co nad nogami płacząc, zapal nieci!

Była zawsze towarzysząca narodów niewolnych pieśń zemsty, pieśń walki i pieśń wolności. Była arką przyniesioną między dawnymi a młodymi laty, była i jest nieśmiertelna, nieczem nie ujarzmiłona, niezłamaną mową ducha narodowego!

W imieniu tej pieśni, wola Was wszystkich, którym w sercu ona drzemie i na ustach wykwita — wola rzewnie i donośnie rok jubileuszowy na wspólny czyn i wspólny zjazd. W imieniu tej pieśni przybywajcie do Lwowa na wielki zjazd „dniech Towarzystwa muzycznych i śpiewackich w dniach 8, 9 i 10 listopada, obecnego roku wspomnień dziejowych.

Towarzystwo pieśń wszystkim naszym powstańcom, wszystkim, walkom i zwycięstwom narodowym. „Beguordzica” wiodła do zwycięstw grunwaldzkich, kircholskich, kluszyńskich, ebockich — „Jeszcze nie zginęła” towarzyszyła legionom w tryumfalnym pochodzie po ziemiach Europy, „Warszawianka” grała do walki w listopadowym boju, „Święty Bóg” i pieśń o srebrnym ptaku na „krwawym polu” była pieśnią ostatnich żołnierzy Polski. Narod pieśniarski pieśnią budził opasłe i gnuśne do życia nowego, pieśnią ducha narodowego krzepił w dniach szalejącej przemocy, występował na pole walki, zwyciężał, umierał, siły do nowych nabrał zapasów, rzewnem śpiewaniem pokrywał swoje nogi, jakby... liście, które leci z drzewa!

Wszystkie akordy mezońskiej i zwycięskiej pieśni zbierzcie Wy, którzy się zjedziecie ze wszystkich krańców Polski i wleńcie z niej uwięzione, na chwiałę, na wspomnienie bohaterów narodowych! — Niech ta pieśń gromi, jak piorun wśród burzy dziejowej, jak pedzowne bohaterom, niechaj nowe świąty budzi i nowe nadzieje! Ta pieśń Wasza zespolona, niech będzie i pieśnią bojową i hymnem twardej pracy, niech będzie łotyśanką ku wiecznemu odpoznieniu poległych i marzeniu dla żywych, niech będzie jak donośny dzwon na śpiące, pobudką ranka i fanfara zwycięskiego wieczoru!

Więć przyjeżdżajcie wszyscy, zewsząd, gdzie pieśń polska wzbija się ku niebiosom. Pieśń Wasza będzie aktem boju i ukojeniem szalejącego bólu, będzie wyrazem czci dla przeszłości i skowronkową wróżbą dla pracy dwoj dzisiejszej. Ale nie tylko tem — ona swoim akordem, swoją harmonią, duszę splecie polską, polączy rozróżnioną w jeden, wspólny głos pracy, nadziei i zwycięstwa! Wielkie zadanie i trudne, ale Wy je spełnicie, muzycy polscy i śpiewacy! Bo pieśń polska jest jedna, jak jedna jest polska mowa, jak nadzieja jedna w każdym sercu polskim! Tej mowie i nadziei Wy wspólny rytym dacie, a związani w ciało jedno, w jeden związek, drogą wskazacie do zgody i harmonii w narodzie.

W tej myśli wzywamy Was do najliczniejszego udziału w tem wielkiem, holdowniczem i krzepiącym świątce pieśni polskiej! Zapraszamy na dzień 8, 9 i 10 listopada wszystkie polskie Towarzystwa muzyczne i śpiewackie, wszystkich, dla których pieśń jest skarbem i zwierciadłem duszy narodowej.

We Lwowie, w październiku 1913.

ZA KOMITET ZJAZDU: Lubomirski Toth.

ZA KOMITET WYKONAWCZY: Dr Ernst Adam Dr Witold Lewicki wiceprezesi.

Dr Tadeusz Dwernicki Zygmunt Frytling sekretarze.

Kronika powstania 1853-64 roku.

31 października.

Jedna z trzech partii, które miały wkroczyć na Wołyn i Lubelskie, mianowicie oddział Pallifego wchodzi do Lubelskiego, lecz w przeważnej części uchodzi z powrotem, niepotkawszy się nawet z nie-

przyjacielem; garstka tylko dociera pod Radków (L), gdzie dopadnięta przez moskali, również ratuje się ucieczką.

Brońmy szkoł kresowych!

Do ciężkiego przesilenia gospodarczego i ekonomicznego, jakie kraj nasz przechodzi, dołączają się drugie, od tamtego nie mniej złowrogie i niebezpieczne. Szkołom kresowym polskim grozi upadek. Jeszcze dalecy, i to bardzo dalecy jesteśmy, od uporania się z obrzymym deficytem T. S. L., — alieci wybuchło przesilenie finansowe w Macierzy szkolnej na Śląsku, która zapowiada zamknięcie szkół przez nią w tej prastarej ziemi polskiej utrzymywanych, jeżeli na ród nie pospieszy jej z wydatną pomocą.

Wielką klęską narodową byłoby powstrzymanie działalności T. S. L. na polu oświatowym; istną jednak katastrofą narodową byłoby zaprzaczenie szkół polskich na Śląsku, utrzymywanych przez Macierz w Cieszynie. Śląsk, który przetrzymał wiekową germanizację, jest naszym walecznym i wstrzymującym nawałę germańską.

To nie jest frazesem — to jest argumentem, uzasadnionym faktami historycznymi. Zaniedbanie naszych kresów zachodnich, zlekceważenie narodowego znaczenia ludu polskiego na Śląsku, pomściło się już na naszym rozwoju narodowym, otworzyło upustę dla zalewu niemieckiego, wyrządzającego nam dzisiaj w kraju i Polsce ogromne szkody.

Obrona wysuniętych szafców jest przykazaniem, jest zasadniczym postulatem wszelkiej taktyki wojennej. A życie nasze, jest wojowaniem, jest zdobywaniem i utrwalaniem naszych posterunków narodowych.

Z uznaniem też podnosimy zrozumienie tej sytuacji przez Kolo polskie i wystąpienie z apelem do społeczeństwa, aby spieszyno na szafce śląskie i choćby z największym wysiłkiem, nie dopuściło do upadku szkół polskich Macierzy.

Są sytuacja, w których Polakowi nie wolno powiedzieć: „nie mogę, to nad moje siły”. Jeśli patriotyzm uznamy nie tylko za cnotę naszą, za „virtus” narodową, — ale za obowiązek — tam większy i powszechniejszy, że w inny sposób nie jest nam danem bronić praw naszych narodowych — to nikt usunawie się tembardziej nie powinien od spełnienia ciężącego na nim, jako na Polaku, ofary z mienia.

Pomimo wszystko więc, pomimo wielkiej depresji gospodarczej, musimy zdobyć się na taki wysiłek ofiarności, aby ani szkoły polskie na Śląsku nie doznały szwanku, ani działalność T. S. L. nie została zabarykadowana. To, co te instytucje już na polu szkolnictwa polskiego i oświaty zdziałały — a zdziałały wiele — jest naszym wielkim dorobkiem, jest naszym majątkiem narodowym, jest naszym skarbem, z którego czerpać mają przyszłe pokolenia. One nie darowałyby nam zmarowania i roztrwonienia tego dorobku narodowego. Za jego zachowanie i przechowanie jesteśmy odpowiedzialni przed przyszłością Polski.

Więc niechże opodatkują się wszyscy i spieszą z ofiarnym groszem na szkoły polskie na kresach. Niech nikt nie uchyla się od obowiązku, do którego spełnienia wzywa go wielki interes narodowy.

Strofy.

I.

Gdy czytam dziejów naszych świetne księgi, To jakiś ogień na mnie z tych kart bucha, Pieni się w żyłach krew, bije w rytm tegi Wznoszą się w górę białe skrzydła ducha, Jakoby orla, co był naszym znakiem, I czuję dumę, że jestem Polakiem.

Lecz kiedy patrzę w tok dzisiejszych zdarzeń, Obwisa skrzydło, jak przesyte strzała. Przed trwożną duszą staje upiór marzeń O pokoleniach, co poległy z cwałem, I lęk, czy nowe znajdą takie czyny, Muzycy polscy i śpiewacy! Bo pieśń polska jest jedna, jak jedna jest polska mowa, jak nadzieja jedna w każdym sercu polskim! Tej mowie i nadziei Wy wspólny rytym dacie, a związani w ciało jedno, w jeden związek, drogą wskazacie do zgody i harmonii w narodzie.

II.

Nas już nie może przykazanie cieszyć, Że tych wyroków, co wydano w górze, Za owych przodków, co umieli grzeszyć, Musim posłuszenie podlegać torturze, Że jako Chrystus, Polska w krwi się pławi I przez tę mękę świat i siebie zbawi.

Nie! my jesteśmy z tego pokolenia Co nie chce dłużej niewoli cierpienia I pory jatrzye bijalem ran swych pręgi I serce, ducha brad jakby w ostrogi, Aż z tego bólu zerwiem się na nogi Z pragnieniem lotu i żądą potęgi.

III.

Wetałmy! Niech każdy zgjęty kark wyproci. Odrzucił pozę przez humanitarą I bije, bije, bije bez litości! Wszystkie co wplata go w niewoli żarno Lecz się wyzbydźcie i jaków modlitwy I życie własne zmienić w pole bitwy.

O! lepszą była nawet Juma pycha, Niż ustąpiłość, ta pokera cicha. Lepszym był okrzyk: od morza do morza! Niż glos, co ciągle sam siebie zubaża, Praw i godność własnej się zapiera, Milknę... Gdzie zmilknę — tam Polska umiera. Gustaw Danilowski.

Piękne Panie używają stale

mydła „Macierzankowego” Bracha & 60 hal. i Kremu „Odalisek” & K 1-20, które usuwają piegę, przyszcze, czerwoność skóry i nadają pęć śnieżno białą i jedwabisto mięką. Na włosy przeciw wypadaniu używa się wody „Nina” & K 1-50, na wygładzenie i wybielenie rąk „Małtyny” & 50 hal. tuba.

Do nabycia: Skład apteczny „Sanitas”, Kraków, Długa 18, Reim i Sp., Linia A-B, Droguerya Zepotha, Mały Rynek, Droguerya Linka, ul. Sławkowska, Droguerya przy ul. Karmelickiej, Apteka Federera, Droguerya, ul. Grodzka i

Kronika.

Kraków, 31 października.

Pogoda. W bieżącym roku sprawdza się u nas przystawo o pięknej jesieni polskiej. Zarówno wrześni, jak październik, z wyjątkiem seryj' słończnych dni we wrześniu, obdarzał nas piękną pogodą. Urządzano też w obu miesiącach wycieczki w okolice podmiejskie, spóźnione, ale tem przyjemniejsze „majówki”. Poprzednio noce i poranki były chłodne, w ostatnim atoli tygodniu zapanowało wyjątkowo ciepło w obu tych porach doby. Wczorajszy naprzekąd wiecień był tak ciepły, że sprawiał wrażenie lata. W porze poludniowej dużo osób, nawet starszych, widać na linii A—B tylko w marynarkach. To nadzwyczajne ocalepienie się powietrza w nocy i rano ma być — jak twierdzą niektórzy — zapowiedzią deszczów.

Należy zaznaczyć, że w Krakowie, tudzież w zachodniej części kraju temperatura jest wyższą, niż we Lwowie i w południowej Galicji. Gorący prąd powietrza idzie od południowego wschodu. Staje meteorologiczne na północnych wybrzeżach morza Śródziemnego, tudzież stacje meteorologiczne nizinne w północnych Alpach notowały w ostatnich dniach niezwykle wysokie temperatury. Jak zaznaczają dzienniki wiedeńskie, w Wiedniu na miejscach słonecznych w dniu 28 b. m. wynosiła temperatura w południe 13-20 C. powyżej zera, zaś nazajutrz, tj. dnia 29 podniosła się do 23-40 C. Wiedeński zakład meteorologiczny przeprowadził dla tamtejszych szkół czasowe deszcze, które i nas mogą nawiedzić.

Bardzo radykalny przewrót w pogodzie nastąpił w Anglii, a mianowicie w Walii podówczas. Szalała tam burza, która zburzyła dużo domów, a ludzi rzucała, jak piłkami. Silna burza nawiedziła także okolice Brukseli.

U nas, w Krakowie, poranek dzisiejszy jest nieco zasępiony. Jest prawie reguła, że dzień zaduszy, choćby ku wieczorowi, przynosi deszcz. Kto wie, czy tak nie będzie również i tego roku.

O miejscu winy w Sejmie dla rektora akademii górniczej. Delegacja polskich górników i hutników rozesłała do prezydentów stronnictw polskich, zastąpionych w Sejmie, obszerny memoriał, domagający się przyznania rektorowi nowej akademii górniczej w Krakowie miejsca winy w Sejmie. Z memoriału tego przytaczamy następujący nastę:

„Jeżeli jest uznawana zasada, że uniwersytetami i politechnikami należy się miejsce w Sejmie, co tem samem służy i naturalnie jest przyznać powstającej akademii górniczej w sejmowej ordynacji również miejsce w Sejmie jako zakładowi, który do facto istnieje na podstawach już niawrzuszających. W Sejmie przyszedł będzie niejednokrotnie przedmiotem obrad sprawa z zakresu górnictwa, co wymagać będzie występowania zdania mniemającego, jakim zawsze może być tylko głos rektora akademii górniczej, który częstokroć wypowie zdanie, mając za sobą w tej mierze opinię całego grona profesorów. Jeżeli reprezentanci rolnictwa mają zabezpieczono w tak wysokim stopniu zastępowanie swych interesów, to przecież druga gałąź produkcji pierwotnej, jaką jest górnictwo, ma prawo żądać zawodowego przedstawicielstwa zwła szcza, że przyszły zakład naukowy według obowiązujących przepisów pod względem naukowym jest zdrowszy z wyższymi szkołami technicznymi”.

Odwołanie Wawelu. Posiedzenie pełnego komitetu restauracji zamku królewskiego na Wawelu odbędzie się z końcem listopada. Najważniejszą sprawą, jaka będzie omawiana na tem posiedzeniu, będzie ustalenie odnowienia frontowych fusad zamku, mianowicie, czy fasady te będą wyprawiane, czy fugowane. Porządek dzienny obejmować będzie nadto zakończenie wieży Lubranksi, centralne ogrzewanie i budowa kotłowni.

W gmachu szpitalnym, przeznaczonym na Muzeum Narodowe, prowadzone są dalej badania fundamentów polskich. Jak wiadomo, pod całym tym gmachem wykopuje się obecnie ziemię pod piwnice. Wiadomości osobiste. Nowo zamianowany szef inspektoratu pocztowego w Krakowie bar. Dornaus, przybędzie do Krakowa około 10 listopada i obejmie urzędowanie.

Kwista na cmentarzu. Jak w latach poprzednich, tak i tego roku odbywać się będzie na cmentarzu w dniach 1, 2 i 3 listopada kwista na rzecz „Przytulisko weteranów powstania polskiego w roku 1863—4. Wątpić nie należy, że na tę kwistę weteranów pałać będzie gorąco ofity.

Gmach biblioteki Jagiellońskiej ozdobiony został ongiżej „powietrzniakiem”. Jest to duża chorągiew z złotego metalu, umieszczona na szczyście budynku. Chorągiew ozdobiona jest dwoma figurami, przedstawiającymi gołębice, oraz koronę, umieszczoną na szczyście tej chorągwi.

Akad. Koła T. S. L. odbędzie dzisiaj o g. 6 wieczór walec zgromadzenie w sali 96 Coll. Novum. Na porządku dziennym: Sprawozdanie i wybory.

Poznanie futbolistów przybędzie dziś wieczorem do Krakowa i kwatrować będą w Sokole. W skład drużyny reprezentacyjnej wchodzi czterech graczy z „Poznanii”, pięciu z „Warty” i dwóch z „Ostrowii”.

W Czytelnicy Towarzystwa (Rynek A—B, 39), wygłosi w niedzielę, 2 listopada, p. dr. Marian Stepowski odczyt p. t. „Pożegnanie księcia Józefa z Krakowem”. Początek o godzinie 8 wieczorem. **„Drużyna Bartoszewo”.** Wczoraj wieczorem odbyło się w Krakowie posiedzenie komitetu dla popierania „Drużyny Bartoszewo” w Galicji Zachodniej i na Śląsku. Zgromadziło się przeszło 20 osób ze wszystkich sfer, przedstawicieli ziemiaństwa, obywatelstwa, dziennikarstwa. Po odczytaniu przez p. Stanisława Jasńskiego sprawozdania z czynności przygotowawczych, toczyły się obrady nad regulaminem komitetu, poczem dokonano wyboru prezesa w osobie p. Stanisława Jasńskiego, ziemiańskie, sekretarza Tow. rolniczego oraz g. członków komitetu. Nastąpiło ukonstytuowanie się czterech sekcji, a mianowicie wojskowej, organizacyjnej, finansowej i oświatowej. Komitet krakowski aczkolwiek jest wyrazem decentralizacji w zarządzie „Drużyny”, podlega kierownictwu „Rady naczelnej drużyny Bartoszewo”.

Kobiety na wychodźstwie. Na zjazd w Wintorswyck, na którym ma być zorganizowane także Związku Polek przebywających na wychodźstwie, wyjechała jako delegatka krakowskiej „Gościńcy”, bura porady dla Polek, p. Marya Ruszczyńska.

Miejska fabryka betonów w Krakowie. Gmina m. Krakowa zakupiła wczoraj od Włodzimierza br. Zosia i Marij br. Hagenowej 13 morgów gruntu w Dębniakach pod miejską fabrykę betonów. Dotychczasowa fabryka miejska na Zwierzyniec była już za małą na obecne coraz większe zapotrzebowanie.

Sprawy pocztowe. W urzędach pocztowych w Łobzowie, Zwierzyniecu, Piądniku Czarnym, Kro-

wodry i Grzegórkach, prowadzone są obecnie roboty około zaprowadzenia telefonicznych stacji. — W najbliższym czasie stacje te będą włączone do centrali krakowskiej.

Podniesiono projekt zaprowadzenia w Krakowie w miejsce wózków pocztowych autobusów do zabierania ze skrzynek listów z całego miasta i odwożenia ich do centralnego urzędu.

Wsparcia. Stow. wysłużonych żołnierzy wysłania moją „Anschl Chail” w Krakowie, chcą uzyskać pamięć byłego prezesa b. p. dr. Norberta Gertlera, udziela w dzień rocznicy jego śmierci, tj. 16 listopada b. r. biednym członkom tegoż stow. wsparcia po 20 kor. Członkowie ubiegający się o takie wsparcie, zechcą wnieść podania do dnia 10 listopada do biura stow. przy ul. Podzamcze 1. 4 codziennie od g. 8—11 przed południem.

Sprawa Zygryda Schenkera. Dotąd nie natrąfiono na ślad zbiegłego Zygryda Schenkera. — Jak słychać, sędzia śledczy wyznaczył dwóch rzeczoznawców-buchalterów, którzy ponownie zbadają księgi bankowe i oni dopiero ustalą faktyczny stan deficytu. O ile wkładki oszczędnościowe stron nie zostaną zwrócone dzisiaj w całości, cała dyrekcyja „in gremio” zostanie aresztowana. Władki te wynoszą kilkanaście tysięcy koron. Do sądzącego śledczego zgłosili się poszkodowani wkładowcy dotąd na sumę około 6000 kor.

Izba radna dzisiaj w południe ma rozstrzygnąć sprzeciw S. S. Molknera przeciwko orzeczeniu areztu śledczego.

Badanie ksiąg bankowych objęli obecnie pp.: Wiktor Gablenz, naczelnik wydziału rachunkowego w Tow. wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie i p. Józef Dorawski, kasyer w miejskiej Kasie oszczędności. Czynności swoje rozpoczną pp. Gablenz i Dorawski dzisiaj po południu.

Z zarządu urzędu pocztowego w Mogile otrzymujemy nast. pismo z prośbą o umieszczenie:

„We wtorkowie „N. Reformie” podano wiadomość, jakoby urzędniczka poczty w Mogile stwierdziła, że osoba, która nadawała pakiet do p. Haasa w Podgórze, była identyczną z p. Zygrydem Schenkera. Informacja ta jest nieprawdziwa, bo urzędniczka nie rozpoznana w okazanej jej fotografii p. Schenkera osoby, która pakiet nadawała.

P. Ignacy Goldfinger, szwagier d. Z. Schenkera, prosi nas o zaznaczenie, że nieprawdziwą jest wiadomość, jakoby w jego mieszkaniu ukrywał się pocztkowo po nieszczęsny z Krakowa p. Z. Schenker.

Powrót robotników z Prus. Wczoraj rozpoczął się powrót robotników sezonowych z Prus. Pierwsze pociągi, specjalnie z robotnikami, przejechały przez Kraków, uwożąc przeszło 2.000 robotników i robotnic. Są to przeważnie ludzie z powiatów wschodnich Galicji i z Bukowiny. Zapowiedziane są dalsze pociągi z Mysłowic z robotnikami, powracającymi do miejsc rodzinnych.

Ks. Szponder znowu wysła emigrantów. — Mimo rewizji, jaką przeprowadzono w mieszkaniu ks. Szpondra przy ul. św. Marka, podczas której znaleziono papiery kompromitujące księdza w sprawie nieuprawnionego wysyłania emigrantów — nie porzucił ks. Szponder na tym, lecz w dalszym ciągu trudni się tym fachem. Wczoraj bowiem przytrzymał dwóch popisowych emigrantów, których zaprowadził do ks. Szpondra „naganiacz” emigracyjny niejaki Trybala. Ks. Szponder ofiarował im dwie karty okrętowe, za które chciał wziąć od jednego 118 rubli, a od drugiego 108 rubli. Chłopcom jednak zdawały się te karty okrętowe za drogie i donieśli o tem policyi.

Wyprawa na jarmark. Wczoraj rano aresztowała policya podgórska 20-letniego Henryka Hermana i 20-letniego Mieczysława Rybaka, którzy wybierali się właśnie na wycieczkę w celach zbrodniczych na jarmark do Bochni. Proceder ten uprawiali regularnie.

Przy aresztowaniu znaleziono bilety kolejowe. Tymczasem się początkowo, że jechał do Bochni po celnego lekarstwo, jakiego nie można dostać w Podgórzu. Aresztowani byli już kilkakrotnie karani za kradzieże jarmarzone.

Wypadki przejechania. Wczoraj po południu zawieszono pogotowie ratunkowe na ul. Grędzka do 70-letniego Wawrzyńca Wilka, który wpadł pod tramwaj i doznał silnych kontuzji na całym ciele. Po opatrzeniu starca przez lekarza pogotowia, odwieziono go do szpitala św. Zazara.

Również zawieszono pogotowie ratunkowe na ul. Długą 1. 59, gdzie przed domem najechała dorożka na 9-letniego Mieczysława Biela, łamiąc mu nogę. Chłopca opatrzone i oddano opiece domowej.

Wybuch nabojów dykamlowych. Wczoraj w kamieniołomach „Matylda”, w miejscowości Katy koło Chrzanowa, eksplodował zaważenie nabój dynamitowy i zranił ciężko dwóch robotników, zajętych przy kamieniołomach. Robotników przewieziono natychmiast pociągiem do Krakowa, a z dworca przewieziono ich pogotowie ratunkowe w grzązłym stanie do szpitala św. Zazara. Nieszczęśliwi robotnicy nazywają się Paweł Fudała, 32 lat liczący i Maciej Mikłasz, 40 lat liczący. Jest słaba nadzieja utrzymania ich przy życiu.

Aresztowanie. Wczoraj aresztowała policya 18-letnią Helenę Lubęską, 19-letnią Paulinę Barberównę, jej ojcę Lóbbę Barbora i Dawida Schorra. Aresztowane Hudesówna i Barberówna były sklepowni w pewnym handlu i od dłuższego czasu zabierały z kasy gotówkę, którą wredzają Schorrowsi i Barberowii. Wszyscy aresztowani przyznali się do winy.

Obława policyjna. Dzisiejszej nocy zarządziła tutejsza policya obławę. Aresztowano w rozmaitych zaułkach podmiejskich 60 podejrzanych osób. Kilkaście z nich będzie odstawionych do miejsca przynależności.

Wyciągi kolarskie „Sokoła” podgórskiego odbędzie się 2 listopada na szosie Podgórze—Borek Fałęcki. Start przy słupku kilometrowym 46 na szosie rządowej za zakładem kapielowym Matocznego. Początek wyciągów o godz. 2 po południu. Biegów będzie siedm.

Z kraju.

Tarnów, 28 października. (Ze spraw skautowych. Brukownie ul. Watojowej. Teatr Turzkiego). Dnia 26 b. m. odbył p. Ignacy Kozielewski ze Lwowa, redaktor „Skautu”, oraz delegat zwłozkowego naczelnictwa skautowego lustracyj tarrowskich pięciu drużyn skautowych. W obecności wydziału Sokoła zdali mu przed południem sprawę ze stanu drużyn drużyny i zastępów, po południu zaś odbyły się na białonach wojskowych ćwiczenia. Wczorajem wygłosił p. Kozielewski w sali „Sokoła” bardzo interesujący odczyt na temat: „Skauting jako system wychowania”. Po odczytaniu odbyła się konferencja nauczycka, na której podniesiono myśl założenia skautowej organizacji w tarnowskich szkołach wydziałowych i organizacji skautu żeńskiego.

Ministerstwo robót publicznych zatwierdziło definitywnie sprawę kostkowania ul. Watojowej w naszym mieście. Na podstawie przetargu roboty powierzono przedsiębiorcom Schneeweissowi i Koretzowi z połączeniem natychmiastowego rozpoczęcia. Popularny teatr p. Stefana Turzkiego zjeżdża do naszego miasta i w sali „Sokoła” wystawia 3-aktową sztukę Jana Miranda i Henryka Groula p. t. „Tajemniczy Dżem”.

Nowy Sącz, 29 października. (Nowa placówka T. S. L. — Odczyt. — Wieczornica. — Koncert „Lutnia”. — Echa wamania).

W Dąbrówce Niemieckiej, stanowiącej niejako przedmieście Nowego Sącza, gdyż zamieszkałej przeważnie przez ludność, oddającą się zajęciu w mieście, w szczególności przez warsztatowców kolejowych, założone zostaje obecnie Koło T. S. L. Założenie Koła w tej miejscowości ma doniosłe znaczenie także pod względem narodowym, jeżeli się weźmie na uwagę, że w Dąbrówce Niemieckiej miesi się jedna z zachodnio-galicjskich placówek Niemców galicjskich. Tutaj aż do ostatnich wyborów gminnych niepodzielnie rządili Niemcy, mimo, iż byli w znakomitej mniejszości. Ostatnie wybory gminne wypadły na korzyść polską i od tego też czasu podnosi się życie narodowe w tej gminie. Przed założeniem jednak jeszcze Koła T. S. L. Związek okręgowy zwołuje na niedzielę 2 listopada b. r. zebrań mających ochę przystąpienia do Koła, aby stwierdzić, iż istnieje Koła ma rację bytu i że może się ono następnie korzystnie rozwinąć. Na zebraniu tem wygłosi odczyt o celach T. S. L. znany propagator oświaty ludowej, prof. p. Władysław Mazur, członek głównego zarządu T. S. L.

W dniu 8 listopada rubliwie II, Koło T. S. L. im. Wyspiańskiego, urządza we własnej sali wieczornicę członków.

Sympatyczne Tow. śpiewackie „Lutnia” przy tutejszym „Sokole” daje 15 b. m. koncert w sali „Sokoła”.

Wedle ścisłych obliczeń, szkoda wyrządzona przez kradzież u jubilerów Balitzera i Zięglara, wynosi 11 tysięcy koron. Dotychczas na ślad zbrodniarzy nie natrafiono.

Jasio, 30 października. — (Uniwersytet Indywy).

Walne zgromadzenie członków miejscowego oddziału uniwersytetu ludowego im. Adama Mickiewicza w Jasio odbędzie się w lokalu własnym przy ul. 3-go Maja 8 listopada o godzinie 8 wieczorem, z porządkiem dziennym: Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania; wybór nowego zarządu; wnioski i interpelacje.

Brody, 30 października. (Śmierć za 70 hal.).

W Starych Brodach reżnik Olesker zgodził się do naprawienia komory za 70 hal., a gdy mu się nie spodobała robota, dawał robotnikom tylko 30 hal. Robotnik rzęziowany, rozebrał naprawę komory i znikł. Wkrótce znaleziono Oleskera na podwórzu, leżącego w kałuży krwi. Sekcja wykazała szereg ran na głowie. Robotnika nie można było zranzić odależ, później go odnależono i aresztowano.

Ze świata.

Z podróży po Bośni, Hercegowinie i Dalmacji. W ubiegły wtorek odbyło się pierwsze w Krakowie zebranie Towar. słowiańskiego w sali akademii Handlowej. Prelegent, prof. Kazimierz Sosnowski, przedstawił w odczycie barwe wrażenia z podróży swej po Bośni, Hercegowinie i Dalmacji, obych w ub. roku wraz z uczniami IV kursu akademii handlowej. Wycieczka, mająca cele naukowe, obejmowała mniastą z natury rzeczy tylko pewne środowiska życia handlowo-przemysłowego. Najbardziej ciekawe dla młodzieży, specjalizującej się w tym kierunku. Stąd też i wrażenia przewodnika wycieczki grupować się musiały głównie dookół tych środowisk, oddzielnym odrębniakom przeważnie nieznanym, i z nich głównie wydobywał się spostrzeżenia nowo, poruszające.

I tak prelegent, opisując przepiękne krajobrazy Bośni, zatrzymał się dłużej nad charakterystyką przemysłowego miasteczka Zenica i jego właściwościami, z których wzorowa szkoła gospodarstwa rolnego i przemysłu domowego na szczególną zasługując uwagę. Znamieniem jest, że szkołę tę stanowiła właściwie więzienie, wielki zakład karny, urządzony jednak na sposób irlandzki i dostarczający rokrocznie krajowi, w miejsce przestępów, gorliwych i fachowo-wyszkolonych rzemieślników i rolników. Niemniej ciekawe są planacje od szeregu lat pokłady węglowe Zenicy, tajemniczym dymem z wnętrza ziemi zasnawające całą okolicę, jakoby kopalnie rudy żelaznej w okolicy miasta Warsz. Dłuższy opis poświęcił prelegent stolicom krajów anektowanych, Sarajewu i Mostarowi i, oraz ich okolicy, zaznającą szczególnie z charakterem ich słowiańsko-muzułmańskim (dzielnica C a r a z s z i j a), z bunie rozwijającym się przemysłem artystycznym w zakresie metalurgii, ceramiki, inkrustacji i cyzelstwa i z niemniej kunstownym, jakkolwiek bardzo uciążliwym, bo ręcznym, wyrobem botniczek kilimów i dywanów wschodnich.

Poświęcił też prelegent kilka słów położeniu Polaków w Bośni, i których naliczyć można do 15.000, a wśród których około 12.000 stanowia nasi osadnicy-chłopi. Smutno ich położenie, z powodu braku opieki duchownej i szkół, o tyle się dzisiaj poprawiło (o czem nie przekonał się jeszcze sam prelegent oszołcie), że dzięki wytrwałym staraniom „Tow. Szkoły ludowej”, otrzymali właśnie niedawno swego księdza, szkołę i nauczycieli.

Nakreśliwszy barwny obraz przyrody Hurogowiny i p. ludności Dalmacji, dłużej rozwiódł się prelegent nad położeniem i pięknością Dubrownika, nad przeszłością, dziejami, literaturą starą „Ropu bliki Raguzanckiej”, której bujny, na wytwornej kulturze rozwijający się żywot przeciągł dopiero Napoleon.

Przeszło godzinny wykład ilustrował prof. Sosnowski licznymi obrazami świetlnymi, przedstawiającymi najpiękniejszą partję zwiedzonych okolic południowo-słowiańskich, typ ludowy, rozjaśniony uliczne i charakterystyczne obrazy z życia słowiańskiego świata muzulmańskiego. — Prelegenta obdarzono hojnymi oklaskami. Dyskusji z powodu spóźnionej pory nie było.

Odruczenie orderów nadanych przez Wilhelma. — Z okazji setnej rocznicy bitwy pod Lipskiem i odsłonięcia niemieckiego pomnika na polu bitwy pod tem miastem rozszalał cesarz Wilhelm spór orderów, z których atoli znaczna część została zwrócona kancelarii nadzwornej. I tak znany był ohywateł m. Lipska, tajny radca Klernens Thieme, który dał inicjatywę do budowy pomnika, otrzymał order Czarnego orła IV klasy. Thieme nie przyjął tego odznaczenia, uważając order ów za zbyt niski. Starszy bernatrz m. Lipska, dr. Dietrich, nie przyjął z tego samego powodu orderu Korony II klasy. Cały szereg innych osób w Lipsku postąpił

tak samo. W świecie urzędniczym Lipska panuje rozgorzezenie z powodu rozdania orderów. I tak kierownik wydziału politycznego w dyrekcji policyi, ostwił w służbie komisarz, otrzymał order, nadawany zwykle tylko komisarzom. Powiadają, że te orderowe uchybienia należy przypisać tej okoliczności, iż cesarz Wilhelm wcale nie był zachwycony pomnikiem na polu bitwy pod Lipskiem.

Ślub. Z Wilna donoszą: W dniu 25 b. m. odbył się tu ślub p. Ferdynanda Ruszczyca artysty malarza, b. prof. Akademii sztuk pięknych w Krakowie z panną Reginą Roncekwą.

Zmarli: Natalia ze Skirbińskich Komalska, w 80 r. życia, umarła w Krakowie.

Dzisiejszy numer „Nowej Reformy” zawiera 10 stron. Na str. 5 zamieszczamy felieton sprawozdawczy o nowych wydawnictwach pt. „Zapiski literackie”.

Mianowania w Wydziale krajowym. Wydział krajowy zamianował na wczorajszej sesji: W oddziale koncepcyjnym: wicesekretarzy: dra Wincen, Jęgo Samolewicz, dra Antoniego Wereszczyńskiego tana Bartoszyńskiego i Zdzisława Gaszyńskiego sekretarzami; adjunktów koncepcyjnych: Kazimiera Ostrowskiego-Belz, Wiktora Bielskiego, Stanisława Kuzińskiego, Romana Hausnera, Józefa Bochniewicza i Józefa Skoczyskiego wicesekretarzami; koncepcyjstów: Władysława Smolke, Ryszarda Dietricha, Maryana Szaynowski, dra Tadeusza Brzeskiego, Henryka Friedmana, dra Wawrzyńca Kabałę, Eugeniusza Jagusińskiego, dra Bolesława Gruzewskiego i Eugeniusza Perfecznego adjunktami koncepcyjnymi; praktykantów koncepcyjnych: Stefana Kukurwicza, Edwarda Holzera i Wilhelma Markhausera koncepcyjstami; ukończonych prawników: Henryka Hassa i Jana Wilka praktykantami koncepcyjnymi. W oddziale przemysłowym: referent statystyczny, dra Aleksandra Szczepańskiego posunięto do VIII rangi urzędników krajowych.

Składki. Na Maciorz słąska złożyła rodzina Machowskich 6 K zamiast kwiatów i swiatł na grób 6. p. Karola.

Na przytulisko weteranów z r. 1813 złożył J. C. 9 K zamiast kwiatów na grób 6. p. Stanisława Cyranikowicza.

Na obiad dla biednych studentów złożył Z. K. 2 K, zamiast oświetlenia grobu.

Z kaleniarza. W piątek 31 października: Lucylli i Antonina; w sobotę 1 list pada: Wszystkich Świętych; Sewer; w niedzielę 2 listopada: Dzień Zaduszy. Sywii. Wschód słońca dnia 31 października o godz. 6 m. 29 zachód o godzinie 4 min. 18; długość dnia godzin 9 m. 49.

Z krakowskiego obserwatorium. — Dn. 30 października termometr doszedł do + 6.9 do + 19.6 Cels.; barometr wahał się.

Dnia 31 października o godz. 7 rano stan barometru 749.0 mm., termometru + 8.0 C.; wiatr wschodnio-południowo-wschodni.

Zakopane. (Tel. Związku turystycznego.) Temperatura powietrza o godz. 7 rano w cieniu 1° Cels. Wiatr wschodni, niebo jasne.

Prognoza: Pogoda.

Z uniwersytetu ludowego.

W piątek o godz. 7 dr W. Kuźniar: Szkic geologiczny ziem polskich.

Wydki odbywają się w sali przy ul. Zwierzynieckiej 1. 14.

Repertuar teatru miejskiego im. Słowackiego w Krakowie.

W piątek: „Walka”.

W sobotę po pol.: „Książę Marek”; wieczór: „Książę Józef”.

W niedzielę po pol.: „Taniec czynowników”; wieczór: „Balko o wilku”.

W poniedziałek po pol.: „Młynarz i jego córka; wieczór: „Dziady”.

We wtorek: „Szkoła feministek”.

Repertuar teatru Turzkiego.

Repertuar teatru lwowskiego.

W sobotę po pol.: „Mała Schwarzenkopf”; wieczór: „Prymas sygnów”.

W niedzielę po pol.: „Straszny dwór”; wieczór: „Dziady”.

Dział ekonomiczny.

*** Wnioski na państwową Radę kolejową.**

W Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie rozpoczęły się prace nad wnioskami, jakie delegaci Izby zgłosili mają w sprawach ruchu towarowego i osobowego na sesję państwowej Rady kolejowej, zwołaną na pierwszą połowę grudnia 1913.

Interesanci zechcą ewentualnie życzenia w tym względzie przedłożyć prezydentom Izby w drodze pismowej lub ustnej najpóźniej do 15 listopada.

*** Kalenдарz rolniczy na rok 1914** opuścił w tych dniach prasę, nakładem komitetu c. k. Tow. rolniczego krakowskiego, pod redakcją p. Stan. Jasńskiego. Kalenдарz zdobi barwna okładka, wykonana przez prof. W. Wodziskiego. Układ i treść kalenдаря przedstawiają się bardzo korzystnie. Zastosowany do wymagań ziemian i gospodarzy, przynosi treść, obracającą się około zgrądnień rolniczych i gospodarskich, a zwłaszcza uwzględnia szeroko kooperatywy rolnicze, traktujące poszczególne gałęzie w oświetleniu fachowych znawców stosunków ekonomicznych. Wystarczy wymienić kilka nazwisk autorów, j-k: dr. Józef Raczyński, Wiktor Tabeau, Stanisław Jasński i W. Badura. Obfity jest dział u p r a y roli, w którym zastęgują na uwagę prace „O korzyściach, płynących z doświadczonych polowych” dr. Stanisława Ruztoworskiego; „O zakładaniu sadów” przez Józef. Gabryla i w. l. Sprawy hodowlane reprezentują dwie prace F. Sandora p. t. „Hudowia bytła czarnego polskiego w Galicji zachodniej”, „Hudowia bytła nizinnego w zachodniej Galicji”. W szczyptym stosunkowo dziale literacko-beletrystycznym znajdują się wiersz W. Korolewicza, pracę dr. K. Lubelskiego „O znaczeniu oświaty”, artykuł o ks. Józefie Poniatowskim p. t. „W. Protekcha i nowole S. Stasiaska”. Było to w noc wjgłinną”. Reszty kalenдаря dopełniają wiadomości gospodarskie i dział informacyjny. Kalenдарz zawiera szereg reprodukcji z fotografii, odnoszących się przeważnie do hodowli bydła, koni i nierogacizny.

*** Fabryka gipsu.** Dowiadujemy się, że w niedługim czasie powstanie w Zagłownikach wielka fabryka gipsu, która budować będzie tworząca się właśnie spółka. Niewyczerpane wprost pokłady najlepszej jakości gipsu, znajdujący się tuż pod powierzchnią ziemi, jakoteż nadzwyczaj korzystne położenie terenu tuż w sąsiedztwie Krakowa i obok stacji kolejowej rokuje, że nowe przedsiębiorstwo rozwinię się nadzwyczaj korzystnie, zwłaszcza, że zapotrzebowanie gipsu wzrasta z każdym dniem. Przedsiębiorstwo to będzie jedynie w Galicji nie posiadającym żadnej konkurencji, a to tak ze względu na jakość gipsu, jak ze względu na korzystne warunki produkcji. Fabryka nowa wytwarzać będzie wszelkie gatunki gipsu od al-

bastrowego do nawozowego z szczególnem uwzględnieniem gipsu murarskiego.

Informacji udziela interesowanym kancelarya adwokata dr. Stanisława Lacha w Krakowie, ul. Szewska 1. 20 II p. w godzinach popołudniowych od 4—6.

*** Czwarty browar Pilzneński** w Pilźnie założony kapitałem akcyjnym 6.000.000 K, przez Związkuwstenska banka w Pradze i kapitalistów słowiańskich, a zaopatrzony w najnowsze maszyny i aparaty, puszczono przed kilkoma miesiącami w ruch.

Piwo zostało obecnie doprowadzone do najlepszej niejszej doskonałości, a smakuje i znawcy twierdzą, że jako ostatniego waru równa się w zupełności jakości piwa wyrobu już istniejących browarów pilzneńskich; niektórzy oświadczają nawet, że w smaku jest lepsze.

Wobec tego rozpoczyna Czwarty Browar Pilzneński z marką „SWIATOWAR” wysłać piwo z początkiem grudnia b. r. W Wiedniu zostanie temi dniami uroczajnie otwartą reprezentacyjna pierwszorzędna restauracja „Tabakspfeife” obok Grabenu.

Organizację sprowadzenia piwa tego browaru, jako teł główne zastępstwo na Galicję i Bukowinę otrzymała Związkuwstenska banka filia we Lwowie.

Tydzień Komedjowy. Teatr świetlny „Uciecha”

Starożylna 16. — Tel. 2516
OD SOBOTY DNIA 1 LISTOPADA DO PIĄTKU
WŁĄCZNIE DNIA 5-GO

ASTA NIELSEN

sufrażystka.

Znakomita komedia. Pierwszorzędny obraz z nowego cyklu. Monopol „Uciechy”.

Ponadto: 9189

Obrazy śpiewające.

Girard, słynny śpiewak wiedeński, Taniec Tango i inne. Ponadto: Maks Linder, jako fortepianista. Znakomita komedjka. Malenki Dubi w humorze. W niedzielę

kurencyi z Niemcami. A jednak było obowiązkiem rządu austriackiego, znaleźć potrzebne środki do konkurencyi z niemieckim „Poolom“.

Mówca porusza następnie w sposób szczegółowy stosunki w Galicyi, podnosząc, że jest rzeczą ubolewającą, iż w tym roku klasę elementarnych i finansowych żądań minister nie odwiedził Galicyi. A jednak sytuacja w tym kraju jest tragiczna. Chłop nie może wyżyć gromadki dzieci. Powodem tego wszystkiego jest, że Galicya przez lat 100 była na polu przemysłowym zaniedbaną przez rząd austriacki. Galicya nie domaga się przywilejów, tylko żąda kawałka chleba. Żadna siła na świecie nie powstrzyma chłopów galicyjskiego od emigracyi. Ale nie jego jest wina, że mimo wielkiej miłości do ziemi ojczystej musi emigrować. Obowiązkiem ekonomistów jest utrzymać możliwość pracy dla emigrantów za granicą, ale także dbać o nich przez odpowiednią ochronę państwową, aby emigracja nie była dla kraju stratą.

Minister spraw wewnętrznych o śledztwie. Minister spraw wewnętrznych, Heindol, oświadczył, że minister sprawiedliwości nie może jeszcze dziś dać konkretnych wyjaśnień co do przynajmniej kwestyi, którą poruszano zarówno w subkomitecie jak i na konferencyi przewodniczących klubów, mianowicie kwestyi, że wśród znalezionych materiałów rzekomo znajduje się list o świadczeniach pieniężnych dla posłów. Minister może tylko powiedzieć, że dotąd żadnego takiego listu nie znaleziono, badanie materiału nie jest jednak jeszcze skończoną. Gdy postępowanie karne nieco dojrzeje, minister sprawiedliwości nie omissza możliwie szybko wyjaśnić drażliwe wątpliwości w tej kwestyi. Również gdyby miano rozpocząć dochodzenia przeciwkiemu z posłów, natychmiast postara się postawić żądanie o wydanie tego posta.

W głosowaniu przyjęto wniosek p. Koli-schera, który brzmi: „Subkomitet pochwala intencję ministerstwa handlu, by tegóż austriacką uczynić niezależną od kartelu północno-niemieckiej żeglugi i zdobyć wpływ na jego umowy, specjalnie zaś, by uwolnić przewóz emigrantów od monopolistycznego wpływu tego kartelu. Subkomitet zwiększenie się liczby emigracyi w pierwszym półroczu 1913 roku przypisuje głównie oddziaływaniu przesilenia, panującego w Austrii, a specjalnie w Galicyi i Dalmacyi i o ile to wzmoczenie się emigracyi wpłynęło na niekorzystnie sily zbrojne, odnosi to tylko do tych ogólnych powodów gospodarczych. Wzywa się rząd, by na nieprawne formy agitacyi emigracyjnej wszędzie zwracał uwagę bez względu na jakiegokolwiek towarzystwo“.

Referentem dla kwestyi „Canada-Pacific“ wybrano Steinwendera, dla kwestyi „Austro-Americana“ Friedmanna.

Prawdziwy nadmiar procytacyi panuje na polu środków przyczyszczających. Codziennie polecają nowe środki i w końcu jest się bezradnym, który się ma wybrać. Dawną znana woda gorzka ze źródła Franciszka Józefa w Budzie (Budapest) okazała się ze wszystkich znanych wód środkowej Europy, jako posiadająca najwięcej soli rozpuszczających przyczyszczających. Jej działanie następuje z wielką pewnością już po użyciu małej łyżki, przelatując pół szklanki od wina. Naturalna woda gorzka Franciszka Józefa zasługuje na szczególniejszą uwagę, ponieważ zupełnie nie szkodzi organom trawienia, jak to się najczęściej dzieje przy pigułkach przyczyszczających, tynkturach i nowoczesnych ta-jemnych środkach, z rozmaitymi nazwami. Orzeźwie, nie sławnych klinicystów na uniwersytecie wiedeńskim, jak Bamberger, Braun, Breisky, Krafft-Ebing, Meynert, Schauta i t. d. dowodzą dostatecznie jej użyteczność. Do nabycia w aptekach, drogeriach i składach wód mineralnych. 701

B. Gabryelska, Pałac Spiski, Kraków. Wynajmuje i sprzedaje pierwszorzędnych fabryk fortepianu, pianina, harmonii i pianoleo za gotówkę lub na spłaty nawet dwudziestomiesięczne. Instrumenty używane od ten najniższych. Wystawa obrazów. Wstęp wolny.

Proces kijowski.

(Telegr. „N. Reformy“ z dnia 31 października.) Kijów. Na wczorajszej rozprawie przeciw Bejlisowi zeznawali w dalszym ciągu eksperci. Sprzeczności jednak nie zdołano usunąć. Rzecznicy Pawłow i Kasjan dowodzą w dalszym ciągu, że morderstwo ma zupełnie ordynarny charakter i pozbawione jest wszelkich znamion mordu rytualnego. Dwaj inni lekarze rzeczoznawcy natomiast są wręcz odmiennego zdania. Pod koniec wczorajszego posiedzenia postawiono psychiatrów 8 pytań. Psychiatrzy udali się natychmiast na naradę. Jutro przybywa do Kijowa nadprokurator synodu Sabler. Z petersburskiego archiwum państwowego przywieziono do Kijowa wszystkie akta sądowe wszystkich procesów, jakie się odbyły na tle rzekomych morderstw rytualnych. Akta te sięgają r. 1600.

Samorząd miejski zagrożony.

(Telegramy „N. Reformy“ z d. 31 października.) Petersburg. Wczorajsze „Wieczernieje Wremia“, organ Suworinów, donosi, że projekt samorządu miejskiego dla Królestwa Polskiego rozpatrywany będzie na jednym z pierwszych posiedzeń Rady państwa.

Losy tego projektu wiążą na włosku. Prawica Rady państwa bowiem nie zgodzi się prawdopodobnie na żadne poprawki poczynione przez Dumę, wprowadzające w projekcie o samorządzie język polski do obrad. Prawica zgodzi się raczej na zaprzepaszczenie całego projektu, niżby miała poczynić jakiegokolwiek ustępstwa. Pp. Suworinowie są zdania, że Polacy wybiorą z dwojga złego mniejsze i w ostatniej chwili zgodzą się na projekt, jaki uchwalila Rada państwa, aniżeli mieli zrezygnować zupełnie z samorządu.

To ostatnie wystąpienie Suworinów jest ściśle związane z celową akcją, jaką panowie ci prowadzą przeciw językowi polskiemu.

Z Bałkanów.

(Telegramy „Nowej Reformy“ z 31 października.)

Bułgarzy w Budegacz. Sofia. Wojsko bułgarskie zajęło Budegacz. Przyjął je adiutant dowódcy tureckiego, członkowie ciała konsularnego i ludność miejscowa. W całym obszarze, obsadzonym znowu przez wojsko bułgarskie, panuje zupełny spokój i porządek.

Wzrzenie w Albanii. Belgrad. „Samoprawa“ donosi, że wśród Albańczyków północnych zauważyć się daje nowe ruchy powstańcze. Obawiają się nowych napadów Albańczyków na terytorium serbskie. Dziennik zwraca uwagę na to, niebezpieczeństwo i oświadcza, że jeżeli mocarstwa nie będą umiały zapobiedz nowym zakłóceniom, Serbia podejmie na własną rękę akcję w Albanii.

Nowe starcia serbsko-bułgarskie. Sofia. Dzienniki w dalszym ciągu przynoszą wiadomości o starciach na granicy serbsko-bułgarskiej. Wojska serbskie, znajdujące się jeszcze w znacznej sile na granicy bułgarskiej, są zawsze stroną atakującą. Dzienniki domagają się od rządu wdrożenia energicznych kroków.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy“ z 31 października.

Urlop psów polskich. Petersburg. Członkowie Koła polskiego w Dumie, Harusewicz i Parczewski, wystosowali do Dumy pismo z oznajmieniem, że biorą dłuższy urlop. Nieprzybycie dwóch psów polskich, należących do tak szczerzej grupy, jak Koło polskie, wywołuje wielkie zdziwienie. Obiegają pogłoski, że posłowie ci postanowili złożyć swoje mandaty, a to z powodu nieporozumień w Kole polskiem.

Rokowania czesko-niemieckie. Praga. Dzienniki czeskie donoszą, że rokowania czesko-niemieckie znowu odroczone zostały na 14 dni z powodu niewyjaśnionej sytuacji parlamentarnej.

Fala emigracyjna. Praga. Zatrzymano tu 24 emigrantów, w tem kilku polskich, którzy odesłani będą do swoich stałych miejsc pobytu.

Pożar w centrali elektrycznej. Wiedeń. Z powodu wczorajszego pożaru w centrali elektrycznej przeszło 1400 lokali publicznych i mieszkań znalazło się nagłe bez światła. Znaczna część sklepów przy Graben, Kaerntnerstrasse, Ringstrasse była oświetlona świecami i lampami naftowymi. Także u Ronachera zagasło światło, z powodu czego lokal oświetlono świecami i lampami naftowymi.

Z procesu Kruppa. Berlin. W procesie Kruppa nastąpił zwrot niekorzystny dla Kruppa, którego proces ten ogromnie kompromituje. Świadek Metzger oświadczył bowiem, że firma Kruppa starała się, aby porucznik Hogge, jeden z tych oficerów, którzy informowali firmę o tajnych zamiarach i uchwałach ministerstwa wojny, dostał się także do komisji, badającej dostawy Kruppa dla artylerii.

Bojkotowanie Biura Reutersa. Londyn. Między Biurem Reutersa a wielkimi dziennikami angielskimi wybuchł ostry zatarg, który zakończył się bojkotem Biura Reutersa przez dzienniki angielskie. Biuro Reutersa utrzymuje własne biuro inseratowe. Rozesłało ono niedawno do inserentów cyrkularz, w którym zobowiązuje się, przy wielkich inseratach, zamieszczać redakcyjne reklamy w dziennikach.

Wielkie dzienniki z „Daily Mail“ i „Times“ na czele, zaprotestowały przeciw temu i postanowiły nie brać więcej żadnych depesz z Biura Reutersa. Dzienniki te wzywają wszystkie inne dzienniki angielskie, aby przyłączyły się do tego bojkotu.

Paryż. Między Paryżem a Nimes wykołoił się pociąg ekspresowy, przyczem dwie osoby zginęły, a 10 osób zostało ciężko zranionych.

Paryż. Na linii kolejowej Paryż—Lyon wykryto zamach dynamitowy na pociąg pospieszny. Przy rewizyi toru kolejowego, tuż przed przejazdem pociągu, znaleziono na torze bombę z tlejącym lontem.

Sztokholm. Nagroda Nobla, z działy medycznego, przypadnie w tym roku profesorowi francuskiemu Charles Richetowi.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca: **Michał Konopiński.**

NADESLANE. Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

Kobiety naszego kraju mają cerę z natury piękną, ale też bardzo kłiwną, nie słabo, ale bardzo dokuczliwą, na stopień zbyt dopiekającą. Aby zapobiedz opaleniu, popękaniu, zaczerwienieniu, a nawet wpiekom, używaj każdego dnia do toalety **Crème Simon, Poudre de riz i Savon Simon**, nie brach ich za inne kremy. J. SIMON, Paris i w aptekach, perfumeryach, basarach i sklepach. 7765

Ze szkiebla na szkiebel schodzi każdy, kto cierpi na chroniczne zatwardzenie, ciężki stolec lub obstopacę, a nie stara się temu skutecznie zapobiedz. Nagromadzone w jelitach resztki potraw wywołują u człowieka uczucie pełności, uciskania, nieswojskości, wzdęcie brzucha, wskutek gazów i wiatrów, przeszkodę w dążeniu krwi, ciężkość w oddechu (u osób sercowo chorych, z bezwzględnie groźnymi objawami), przykre usposobienie i niechęć do pracy, szum w głowie, zawrót i mdości; zaburzenia w żyłach brannej, bolesne i uciążliwe hemoroidalne cierpienia, które zaniedbano przez dłuższy czas, wywołują konieczność chirurgicznej operacyi, lub melancholiję, hypochondryę, a nawet myśli o samobójstwie. Szklanka gorzkiej wody „Hunyady János“, pita codziennie, sprwadza tu upragnione ulżenie. 4871

Egzamin
z rachunkowości państwowej, buchalteryi pojedynczej i podwojnej zdeli w wys. c. k. Namieslnictwie we Lwowie po trzechmiesiecznym kursie w szkole **Henryka Gottlieba** zamieszkałego w Krakowie przy ulicy Die-trowskiej L. 68.
Pp. Kandydaci i kandydatki:
Z Rotterów Berońska (z odznaczeniem), Sko-dówna, Opatowicz, Gercz, Leśniak, Kowalikowa, Cybulski, Smolka, Paciorek, Szymkiewicz, Romaniszówna, Kolberówna, Enochówna, Walczkówna, Kwiatkowska, Bergerówna, Obrzadówna, Janka, Janowski, Surowiecki, Horl, Malinowska, Mleczkowski, Pakaczówna, Kosienslakówna, Kłosińska, Niemietzówna, Macz-zanka Waszolkowska.
Nowy kurs rozpoczyna się 5 listopada br.

Podziękowanie.
W. Panu Drowi Zygm. Wachtlowi Frymaryuszowi szpitala Izraelickiego w Krakowie
składamy najserdeczniejsze podziękowanie za wykonanie trudnej operacyi i wyłączenie naszego syna z tak ciężkiej choroby.

Leon i Sabina Knobel.
Akeyjne Towarzystwo amerykańskich maszyn do pisania, poleca najnowsze modele 15 i 20 nadzwyczaj silnej i prostej konstrukcyi z piśmie zupełnie widocznym „bez taśmy“.
Sprzedaje na dogodnie raty miesięczne. Cenniki gratis franco

Filia: Lwów, ul. Kopernika L. 20. Telefon Nr 14.
8899 1 16

Do P. T. Miłośników ogrodnictwa i sadownictwa!
Najdopowiedniejszą do szenia porą jest bezwarunkowo jesień, abowiem drzewka, posadzone w jesieni, bardzo często jeszcze się zakorzeniają i przez to na wiosnę przędzają się rozwijają i tak silnie rosną, iż prawie nie da się poznać, że drzewka te są dopiero sadzone.

Kto zatem chce mieć gwarancję, iż świeżo przesadzone drzewka się przyjmą, powinien koniecznie tak drzewa i krzewy owocowe, jak i ozdobne, sadzić w jesieni, do góki ziemia jest jeszcze ciepła i pulchna, to znaczy, począwszy od października aż do nadejścia silniejszych mrozów.

Starannie ułożony katalog ułatwia Interessentom wybór odmian, jak i najlepiej nadających się form, a kto tylko życzy sobie dobrego i praktycznego przewodnika w zakresie ogrodnictwa i sadownictwa, niech zażąda pojawiającego się już od 5 lat, a w tym roku szczególnie bogato ilustrowanego katalogu firmy „Pomona“, krakowska szkółka drzew w Krakowie.

Katalog wysłała firma na żądanie darmo i opłatnie. 9116 1 2

Dla pań gospodyń znakomitą czekoladę kuchenną
»Zdrowia«, »Waniliową«, »Warszawiankę« - poleca **ADAM PIASECKI** Fabryka czekolady w Krakowie. 8039 6 2

Tungstram żarówka z włóknem ciągnionem. Oszczędza 75 proc. prądu. 7661 13 32

Młodzieńcza cera dla wszystkich.
Badania wykazały, że cała piękność cery polega na właściwej skórze (dermie), która w wieku dziecięcym pokryta jest cienką, przezroczystą warstwą, naskórkem, przez który przegląda piękna, różowa skóra twarzy w całej swej młodocianej piękności i świeżości. — Z latami właściwa skóra pozostaje wprawdzie tą sama, ale małe cząstki wierzchniej warstwy pomnażają się, twardną i nie odpadają, gdy obumarły i stały się niepotrzebnymi; stąd linie zmarszczki, fałdy i miejsca nieodpowiednio zabarwione, które znajdują się pod niemi różową skórę zupełnie zakrywają. Aby wystąpiła na jaw, trzeba usunąć obumarłe, zwiędłe cząstki wierzchniej warstwy skóry; mydło, woda i gold-cream spełniają to tylko do pewnego stopnia; tam, gdzie te małe cząstki nagromadziły się szczególnie i trzymają się mocno, pomaga tylko stosowny środek rozpu-szczający, jak wosk roślinny, którego pod nazwą czystego wosku paryzkiego dostać można w aptekach i drogueryach. Posiada on widocznie tę uwagę godną właściwość, że wnika w warstwę skóry, nieodpowiednio zabarwione, zwiędłe cząstki powoli rozpuszcza i usuwa. Używać go co wieczór, a rano zmywać; to usuwa obumarłe cząstki. — Oczyniło to stałe przez pewien czas, a skutek na cerę wywoła zdumienie. 9046

Z konikiem mydło lilowe nadal, jak przedtem, niezbędne do rozsądnego pielęgnowania skóry i piękności. Codzielną pi-sma z uznaniami. Po 80 h wszędzie na składzie.

Dr Julian Lustgarten b. asyent Uniw. Jag. ordynują w chorobach wewnętrznych od g. 3—5 **Grodzka 69.** 9176 1 3

Zakład techniczno-dentystyczny Maryana Jaugustyna długoletniego współpracownika Dra Wernikowskiego Od 9—12 i od 2—5. **Kraków, ul. Podwale L. 3, I. piętro.** 7467 15 20

Kaszel! Kaszel! chrypkę i zakatarzenie usuwają niezawodnie **Pastyłki pectoralne Hausmana.** SKUTEK SZYBKIE I PEWNY. Jednorazowa próba każdego przekona. Cena pudełka 1 K 50 h. **APTEKA POD „BIAŁYM ORŁEM“, Kraków, Rynek gł. Linia A-B, L. 45.** 8242 10 30

BADEN POD WIEUNIEM Sanatorium Gutenbrunn Pierwszorzędne fizykalno-dyetyczne sposoby leczenia. Ciepły rok otwarte. Prospekty za darmo. Lekarz kier.: Dr Otto v. Aufschmitt i radca cesarski Dr D. Podzahrady. 8457 6 18

Abbazia Sanatorium, nowy dom leczniczy, Tow. z o. p. (Sanatorium Dra Schalka). W sposób nowoczesny urządzone zakład dla dyetyczno-fizykalnych sposobów leczenia. — Wyborny pobyt letni. Kąpiel morska dla dzieci. Wyciąg, ogrzewanie centralne, kierownictwo niemieckie. 5948

Dr Emil Münz powrócił z Cieplic Trzebnickich i ordynują, jak dawniej, Szewska 9. 9177 1 2

Pensjonat i Szkoła dla źle mówiących i niemych!! Leona i Anny Stepowskich
Odczynamy wszelkich wad w mowie. — Metoda własna. — Pensjonarysze mogą uczęszczać do szkół publicznych. 6078

Ulica Batorego 6 (willa 4). **Zakopane --- Tatry** Zakład leczniczy Dra A. CHRAMCA. Wzrzesień — Październik — Listopad. Ceny znacznie zniżone. — 7705

Oslabienia wydolności płciowej u mężczyzn i kobiet — samieństwo (onanie) u płci obu — przypadłości płciowe u dziecięcych na historyę wzgl. neurastenję — itp., leczy D-r Stanisław Kurkiewicz lekarz - specjalista, autor prac z zakresu życia płciowego, 8954 1 5

w Krakowie, ulica Biskupia 3. **Z gospodarstwa.** Jako pewny, wypróbowany środek można na podstawie długoltnich doświadczeń polecić c. i k. nadw. dostawcy i aptekarza obwodowego Kwizdy prosek do żywienia bydła, Korneuburski. Składniki tegoż czynią prosek ten prawdziwym skarbem domowym dla każdego ekonomy i właściciela bydła, ponieważ wzmacnia narządy trawienia, usuwa nagromadzenie się strawionych materyi, wpływa na obieg krwi i powiększa naturalne sily fizyczne bydła. 576F

Zmiana lokalu. **Magazyn Ubiorów męskich i dziecięcych Heilmann Kohna i Synów** c. i k. Nadw. dostawców **został przeniesiony na Rynek główny Nr 5** (obok Magazynu Eraci Biłewskich). 9100 2 6

Kursa telegraficzne. Wiedeń, 31 października. (Giełda południowa). Marki 117.71. Renta majowa 81.05. Renta koronowa węgierska 80.80. Akcje austr. zakł. kred. 633.—. Akcje węg. zakł. kred. 619.—. Akcje Anglobanku 335.—. Akcje Uniebanku 638.—. Akcje Bankverein 613.75. Akcje Landerbanku 615.—. Akcje kolei państwowych 689.50. Lombardy 108.25. Akcje fabryki broni 668. Akcje tytoniowe 863.—. Alpiay 810.60. Rima-Muranyi. 677.—. Akcje praskiego Tow. szelaznego 27.40. Losy tureckie 227.—. Ruble 254.50. Skoda 774.50. 4/1 proc. Listy zastawne Banku gallo. dla handlu i przem. —. Usposobienie: spokojne.

Berlin, 31 października. (Giełda peranna). Akcje kredytowe 193.25. Tow. dyskontowe 182.75. Usposobienie: lepsze.

Giełda zbożowa. Budapeszt, 31 października. Targ zbożowy. Pasenica na październik — do —; pasenica na kwiecień 11.88 do 11.87; żyto na październik 0 — do 0 —; żyto na kwiecień 8.95 do 8.96; owies na październik 0 — do 0 —; owies na kwiecień 7.89 do 7.89; kukurudza na maj 6.25 do 6.25. Oferty: mierzna. Chęć kupna: mierzna. Usposobienie: spokojne; piękne.

KINO WANDA przy ulicy św. Gertrudy 1. 5.

Program od czwartku 30 października do niedzieli 2 listopada włącznie: 1) Tydzień nowości Pathégo. 2) Pies w wozie pakunowym (nadzwyczaj komiczne). 3) **PRAWY ZWYCIEZA** (wspaniały dramat „Nordisk“ w 3 aktach. W głównych rolach panie Wieth i Fröhlich i Waldemar Psylander). 4) **SALTO MORTALE PEQUODA**, lotnika na aeroplanie podczas popisów jego we Wiedniu, w obecności dworu i arcyksiążąt. 5) Boby jest śmiertelnie zakochanym (amerykański obraz komiczny). 6) Najlepszy obraz kryminalny sezonu! **OZŁOWIEK O SIĘDMU TWARZACH** (wspaniały film, gra artystów niezrównana).

Jadalnia dębowa warszawskiej roboty, łożko dziecięce z materacem do sprzedania z powodu wyjazdu. Tamże 3 pokoje i t. d., do wynajęcia zaraz. Al. Mickiewicza 47, I p., miesz. 9. 9165 1 3

Modernistyczne tańce (apaszów, Two-step, Tango), walce, polki i śpiewy z najnowszych operetek, na fortepian, skrzypce i inne instrumenty. Zestawie sezonowe. Biblioteki do teatrów amatorskich. Monolog, kapelety. Podręczniki dla aranżerów. poleca:

Księgarnia Polska w Krakowie, ulica Sławska 3. Na prowincję odsyła odwrotnie. 9187 1 3

Tylko u mnie dostać można efektywny flakon esencji perfum w różnych zapachach za 90 hal. 9076 1 3 L. Korzeniowski Floryańska 22.

Prezjdym Rady nadzorczej Spółki spożywczej Związku ekonomicznego urzędników, profesorów i nauczycieli (Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką) w Krakowie, zawiadamia niniejszym P. T. Członków, że

Walne Zgromadzenie odbędzie się w poniedziałek dnia 10 listopada 1913 r. o godzinie 7-jej wieczorem, w sali Rady powiatowej krakowskiej, ul. Piłarska 1, z następującym

- Porządkiem dziennym: 1) Zagajenie zebrania przez przewodniczącego, 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Zebrania, 3) Sprawa reorganizacji Spółki spożywczej, 4) Wybór 3 Członków do Komisji dla reorganizacji Spółki, 5) Wnioski Członków.

Gdyby się o powyższej oznaczonej godzinie nie zebrał przepisany statutem komplet, o godzinie 8 wieczorem odbędzie się drugie walne zgromadzenie, bez względu na liczbę zebranych Członków,

Kraków, dnia 26 października 1913. Prezes: w. z. Groele m. p. Sekretarz: Bobilewicz m. p.

SKARBNICA POLSKA ILLUSTR. TYGODNIK ARCYDZIEŁ LITERACKICH Cud nowoczesnej techniki wydawnictwa. Nieprawdopodobne, a jednak prawdziwe! Każda serya obejmuje 13 numerów i kosztuje 2 KORONY wraz z przesyłką pocztową. W prenumeracie: kwartalnie (13 numerów) K 2-—, półrocznie K 4-—, rocznie K 8-—. SERVA 1-sza (lipiec—wrzesień 1913): 1. Goszczyński, Król Zamczyska. 2. Maeterlinck, Błękitny ptak. 3. Romanowski, Dziewczę z Saecza. 4. Korzeniowski, Pojedynek. 5—7. Krzeszewski, Chata za wsią. 8. Morgenbesser, Obrona Sokołowa. 9. Keller, Romeo i Julia na wsi. 10—12. Czajkowski, Wernyhora. 13. De la Brete, Mój wuj i mój prorożec. SERVA 2-ga (październik—grudzień 1913): 14. Mikiewicz, Konrad Wallenrod i Grażyna. 15—17. Krzeszewski, Pod białą. 18. Szekspir, Juliusz Cezar. 19—20. Szajnoch, Bolesław Chrobry. 21. Balzac, Vendetta. 22. Turgeniew, Klara Milicz. 23—24. Kipling, Pierwsza księga Dżangli. 25—26. Korzeniowski, Spektakl. Prenumeratę przysłać należy tylko do Administracji „Skarbnicy Polskiej”, Lwów, ul. Sokoła 4. 9131 1 6

Starszy asystent farmacji poszukuje posady w aptece lub droguerni. „Asystent” poste rest. Stary Sącz. 9121 2 5

Jabłka! deserowe wyborne, krajowe kosz 5 kg. jabłek I sorty 4 kor. kosz 5 kg. II 3 „ Tyrolskich doborowych 5 „ przy odbiorze bezkami 70 do 80 kg. 10% taniej. Gruszki soczyste Bery kosz 5 kg. soczyst. I sorty 6 kor. kosz 5 kg. II 4 „ 5 kg. kasztanów tyrolskich 4 „ kosz pomarańcz Jaffa 3 „ kosz wybir. pomidorów 4 „ wysyła Owocarnia krajowa

PIOTR BEREŹNICKI Lwów, ulica Pańska 11. Poleca również świeże winogrona kuracyjne, kalfatory, świeże ananasy, największy wybór czekolady, herbatników, cykorii i albertów kuracyjnych Adama Piaseckiego z Krakowa. 9001 3 10

! Kroju! i szycia sukien damskich wyuczam najdokładniej w krótkim czasie, nawet łanie zupełnie z syciem nieobeznane. Warunki przystępne. Wpisz w Szkole kroju i szycia „Józefina”, ul. Długa 17, I p. — Wykonuje również wszelkie formy! 9088 2 3

Rydzę, grzybki, powidła. Rydzę kiszone K 4-50, marynowane K 5-75, powidła sliwkowe, słodkie K 4-—, kompot brzoszcowy K 6-—, sok malinowy K 7-—, ogórki solone K 3-—, kapustę kiszoną K 2-50, masło kuchenne K 10-—, sliwki suszone K 3-50 do K 4-60, gruszki i jabłka suszone K 3-—, jabłka sliwe szlachetne K 3-—, wszystko za 5 kilo łową posyła; grzybki jadalne K 8 do 9 za kilo, sukno „Halina” na ubranie i na chodniki pokojowe, w różnych kolorach, od K 2 do K 2-60 za metr, wysyła za pobraniem 9152 1 8 KELLNERA dom wysyłkowy produktów krajowych w Kosowie. 7789 1 12

Gruntowną znajomość języka włoskiego najłatwiejszą metodą, pod przystępnymi warunkami, uzyskać można przy ulicy Radziwiłłowskiej 8, parter. Zgłoszenia między 12 1/2—1 1/2, i 7—8. 9162 1 2

Szykowne! Wytworne! KAPELUSZE poleca 9144 1 6

Magazyn Mod Emilii Elgás Kraków, Floryańska 6, I p.

Skład resztek sukna i kortów partyjnych, oraz na kostyminy damskie w wielkim wyborze, po nader niskich cenach, przy ul. Stradom 23 w podwórku. 9172 1 3

50 K dam za wyrobienie mi stałej posady kasyerki w sklepie. Zgłoszenia: „Kasa 50” do Gł. Agencji Dzienników i Ogłoszeń, Szczepańska 9. 9178

Nauka języków obcych Metodą Ansona zastępuje pobyt zagranicą. Kraków, ul. Jagiellońska 9. Tel. 1233. Prospekt bezpłatnie. 9030 4 0

Pokoik z całym wykwintem utrzymaniem, usnągą i opałem, dla Pań, za 90 koron. — Wolska 40, I p., na prawo. 9188 1 5

Do wiedeńskiej piekarni poszukuje się ucznia do nauki przez 3 lata. Wszystko dostanie. — Zgłoszenia. Wiedeń, XIV, Goldschlagstrasse Nr 78, Backerei. 9186 1 2

OBIADY z trzech dań, po 70 hal. Ul. Dinga 43, parter, na prawo. 9181 1 20

Ernestyna Kohn Pierwsza i najstarsza Pracownia i Magazyn robót ręcznych Kraków, Floryańska 15 poleca roboty ręczne, również wszelkie do tychże potrzebne przybory. Przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie wchodzące i oprawy poduszek, dywanów i t. p., wykonując je najstaranniej, po cenach umiarkowanych. W wielkim wyborze włóczki na zakłady i do robót perskich, smyrneńskich, kilimowych i sudan. 9195 1 10

Masć-Kotwica-Thymal przy lekkich pokalecezeniach, otwartych ranach i poparzeniach. Dose K — 20. Kotwica-Liniment. Capiscol. Zamiast Kotwica-Pain-Expeller. Nacleranie ból uspokajające przy przebiegających reumatyzmie, postrzale i t. d. Flaszka K — 80, 140 2-—. Kotwica-Albuminat żelazny Tinktura. Przy niedokrwistości i blednicy. Flaszka K 1 40. Do nabycia we wszystkich aptekach albo można też wprost sproszkować s: Apteki Dr. Richtera „Pod złotym lwem”, Fraga 1, Ulica Elzbioty 5.

PEDAGOG wykwalifikowany, dobrze polecony, poszukiwany natychmiast do nauki chłopca (I klasa gimn.), ogólne prowadzenie, na wieś, 2 mile od Krakowa. Zgłoszenia osobiste 4 listopada od 10—12 w południe, ul. Studencka 1, parter, oficyna, J. Krzanowski, wcześniej listownie z poleceniami, portyer, tamże. 9128 2 3

Skarbem prawdziwym dla cierpiących na następstwa błędów młodości jest slynne dzieło ilustrowane Dr. Retau'a Ochrona własna Nowe wydanie polskie. Cena K. 2-—. Niechaj czyta każdy doznający na sobie skutków takich nałogów. Do nabycia przez Verlags-Magazin, Leipzig, Rittersstr. 4 (w Lipsku, w Saksonii), jakoteż przez każdą księgarnię. 7789 1 12

Lew jako symbol siły jest godłem dla jedynie prawdziwej lwiej wódki francuskiej z mentolem. Środek domowy, uznany za dobry, przeciw reumatyzmowi, gośćcowi, darcin w członkach, bólowi zębów, osłabieniu, bólowi głowy, wypadaniu włosów i t. d. i t. d. Wymarzona woda do ust, zębów i na włosy! Flaszka oryginalna za 44 halerze, 1-10 kor. i 2-20 kor. Dostac można wszędzie. Główna sprzedaż: Aleksander Balmar, Wiedeń, II/2, dworzec ko ei północnej. 9122 1 4

Prywatne kursa prawnicze przygotowują pod kierownictwem fachowych sił do wszystkich egzaminów i rygorozów prawniczych. Kurs do egzaminu historycznego rozpoczyna się pod koniec b. m. Uł twijające repetytoria do dyspozycji. Informacja na prowincję. Dotychczasowe rezultaty pomyślne. Zgłoszenia od 3—5 po południu. Kazimierz Kucharczyk Garncarska 2, Kraków. 9044 2 4

Starszy pomocnik handlowy z kaucją, znajdzie posadę kasyera w dużym domu handlowym. Zgłoszenia piśmienne przyjmuje Administracja »Nowej Reformy« pod »Kasyer«. 8911 4 4

Co to jest „Enrilo”? »Enrilo« jest znakomitą przymieszką i środkiem zastępującym kawę, który użyty jako przymieszka przysparza znacznych oszczędności na kawie ziarnistej; jako zaś znakomity środek zastępujący kawę ziarnistą służy tym wszystkim osobom, które ze względów zdrowotnych muszą unikać tej ostatniej. 9093 1 3 Proszę zażądać próbek do skosztowania, rozdawanych zadarmo na antyalkoholowej wystawie w Krakowie, Gołębia 14. Do nabycia prawie w każdym handlu towarów kolonialnych. Producenci: Henryka Francka Synowie, Skawina.

Handel towarów białych J. Krzyszkowski Kraków, ul. Mikołajska 1. 4 poleca na sezon jesienno-zimowy na suknie, kostyminy i blazki damskie. Welny, flanele i barchany. Ceny umiarkowane. Towary doborowe. 8902 3 10

Nowość na zimę! „HERMETYKA“ gumowe waleczki do oszczelniania okien i drzwi. 10-letnia trwałość! 75% oszczędność w opale! Prosimy odpowiedź nas bez żadnych zobowiązań, by nauce przekonac się o zaletach „Hermetyki”, montowanej na specjalnym modelu okna. Lampki „Carbono“ do oświetlania grobów. Niebyleża oszczędność! Do użycia latami! Cena z kłosem 70 hal. KALOSZE PETERSBURSKIE, Wyciera nki do obuwia, oraz wszelkie gry towarzyskie poleca najtaniej 8673 6 6 SPORN I SP., FLORYAŃSKA L. 14.

HERBATA z RACZKA Ceylońska »TAMTAM« Wszędzie do nabycia: JULIUSZ GROSSE, KRAKÓW.

Kapitalisty z wkładem od 20.000 koron wzywz poszukuje do powiększenia przedsiębiorstwa, bardzo zyskowego, w prowadzeniu mitego. Zgłoszenia, tylko poważne, proszę nadsyłać pod adresem: Kraków, poczta główna, poste restante, »Novus 34«, za okazaniem kwitu inseratowego. 9159 1 3

Poznanianka udziela lekcji języka francuskiego i niemieckiego. Zgłoszenia: »P.«, ul. Sobieskiego 5, II p. 9169 1 3

Parcela mająca 600 sążni, do sprzedania. Władomość: Łobzów, ulica Przeskok 1. 6. 9059 1 3

Poszukuje się zdolnych agentów do dobrze zaprowadzonych artykułów, w każdej większej miejscowości Galicyi i Bukowiny. Zgłoszenia: R. Rosner, Kraków, Meiselsa 22. 9157 1 3

40.000 K w całości lub częściowo ma do umieszczenia na hipoteke domu w Krakowie, także na budowę, kancelarya adw. Dra Leopolda Caro, Szczepańska 11. Relektanci zechcą podać dokładnie wszystkie szczegóły na piśmie. 9153 1 3

Do sprzedania realność 1-pietrowa, wraz z wozownią i stajnią murywaną i ogrodem, nadającym się na skład, przy nowym dworcu towarowym. Krowodrza Murwana 156, ul. Zgubiona. 9023 3 3

Ekonom mający długiuletnią praktykę gospodarczą, mogący wykazać chlubnymi świadectwami, poszukuje posady. Zgłoszenia pod F. D. poste restante Skawina. 9072 2 2

Sanatorium Dra Jaklina w Pilźnie (Czechy) do operacji PRZEPUKLINY I WOLA. Prospekt i pisma o tych cierpieniach zadarmo. 3374 55 0

KONKURS.

Lekarza dlacz onków, zajętych przy przedsiębiorstwach wiertniczych i ich rodzin, z siedzibą w Bitkowie, z placą rocznych 6000 koron, pomieszkaniem, opałem, światłem (elektr.) i kołmi do wyjazdu, poszukuje podpisany Zarząd, na ręce którego podania do dnia 15 listopada 1913 r. wnosić należy. Zarząd powiatowej Kasy dla chorych w Nadwórnej. Przewodniczący: Zwiibel. 9146 1 3

Zagadka dlaczego się najtaniej kupuje w Magazynie Nowości M. DIAMAND przy ul. Grodzkiej 1. 32 poleca na tem. 22 zakupione na miesiąc w fabrykach towarów i rozsyłają towar, sprzedając z najniższym zyskiem. W tych dniach udało mi się zakupić nadzwyczaj korzystnie wielką ilość wszelkiego rodzaju najmodniejszych bluzek, szlafroków, spodnic, sznurówek, oraz bielizny damskiej, stantków, halk, jakoteż materij welnianych i jedwabi. Szanowne Panie raczą korzystać z rzadkiej sposobności, jak długo zapas starczy i uważać na adres: 9145 1 10 ul. Grodzka 1. 32, wejście z sieni, Magazyn Nowości M. Diamand.

Ożeni się kawaler, lat 30, obecnie mający skromniejszy dochód, lecz przyszłość zapewnioną, z panną lub młodą wdową, mitej powierzchowności. — W wyborze przedewszystkiem rozstrzygną zalety duchowe, lecz kapitalik w dzisiejszych trudnych warunkach życia byłby pożądanym. — Zgłoszenia pod F. E. poste restante Kraków. 9057 2 2

WDOWA po urzędniku kolej., z jeinem dzieckiem, w średnim wieku, mającym, posłubi młodożytnego starszego, uczciwego, chętnie na stanowisku kolejowym. Zgłoszenia do końca października pod „Amor” poste rest. Tarnów 1. 9004 2 2

Kawaler poszukuje pośrednika małżeństw. Sfinans poste restante Kraków, główna poczta. 9145 1 3

Gries b. Bozen SANATORYUM Zakład leczniczy dla chorych na płucę (założony w r. 1901). Prospekt! Lekarz kierujący: Dr. V. Malfer. 7054 17 65

Zmiana lokalu. Na składczie wielki wybór materyałów. Zamówienia przyjmuję również i z przyniesionych towarów. Dla Pań przyjezdnych miara zaraz. — Filia w Tarnowie, ul. Krakowska 5, I p. — Ceny niskie. 8538 6 10

!!! Najszykowniej dla Pań !!! wykonywa: kostyminy, płaszcza, spodnice etc. Magazyn Józefa Gałazki ul. Długa 1. 4, I p., róg Basztowej, dawniej Floryańska 1. 49.

100 koron dam z wyrobienie stałej posady kierownika sklepu spółkowego. — Zgłoszenia: „100“, Szezakowa. 9067 2 2

Koncesjonowana Szkoła i Biuro pisania i pomnażania pism na maszynach Heleny Pańskiej Szpitalna 17, parter, Nr tel. 48/II wykonuje wszelkie prace w języku polskim, francuskim i niemieckim. — Kurs nauki pisania sposobem amerykańskim, na kilku najbardziej używanych systemach maszyn. Kosztuje tylko 14 koron. 9112 2 4

Salon czesania Pań! J. Kłatek Kraków, Długa 4. 8773 6 10

Panna inteligentna poszukuje zajęcia jako towarzyska pani lub jako bona. Zgłoszenia pod „Halina” poste restante Kraków VI. 9126 2 2

Pana Mieczysława Dajewskiego wzywa się o podanie swego adresu pod A. B. poste restante Kraków 1, za okazaniem kwitu inseratowego. 9095 3 3

Meble różne, nżywane, lecz dobre, maszyny do szycia, oraz 50 stołków ogrodowych, nadeszły do handlu, Kraków, ul. Gołębia 10, sklep. 8951 7 10

Meble „Bießermaier“ kanapa, 4 krzesła, stół, do sprzedania. Wiadomość: ul. Grzegorzka 10, u stolarza. 9089 2 2

Pomocnika gospodarczego z kilkoletnią praktyką i ukończoną szkołą rolniczą, poszukuje się od 15 listopada. Zgłoszenia: ul. Wolska 25, w handlu. 9111 3 3

Oliwa maszynowa 8997 3 0 cylindrowa do świecenia do samochodów. Tłuszcze i smary. LATARKI stalenne w wielkim wyborze Waleczki, Kit, gips do uszczel. drzwi i okien. Kalosze rosyjskie i amerykańskie. Polecają najtaniej Reim i Ska Kraków, Rynek 37.

Magister farmacji Rubin Goldman w Rzeszowie, poszukuje posady. 9058 3 3

Koncyplent z praktyką, poszukuje posady Zgłoszenia przyjmuje adw. Gewürz, Gwoździec. 9089 3 3

3 i 4 pokoje kuchnia, przedpokój, łazienka, pokój dla służby, elektryczność, zaraz do wynajęcia. — Ulica Szlak 3, I piętro. 8861 4 5

Pianino kupię tylko w dobrym stanie. Warunki podać listownie do księgarni „Nauka i sztuka”, Podwale 6. 8948 3 3

Wóz Raf 30 HP., landolet i podwojny faeton, z obfitemi przynależnościami, do sprzedania z powodu zamknięcia sezonu. — Zgłoszenia: Hotel Continental, Marynbad. 8237 5 10

Kupię zbiór marek pocztowych, starszych. — Zgłoszenia z opisem i podaniem ceny pod: „Zbiór marek” poste restante Kraków, za okaz. kwitu inserat. 404

Wdowa intel., w średnim wieku, posiadająca chlubne świadectwa, przyjmie zarząd domu, chętnie także na plebanii. — Z. M. 16 poste restante Kraków. 9117 2 3

Lekcyj rosyjskiego udziela rutynowana nauczycielka, oraz przygotowuje do szkół rosyjskich. — Ulica Karmelicka 57, m. 15, 8698 5 5

Konc. Zakład sprzedaży i kupna M. Telesznickiej przeniesiony do domu przy ul. Floryańskiej 49, I p. 8599 obok sklepu p. Białka. 6 7

Już nadszedł świeży transport towarów jesiennych, jakoteż: bluzki, szlafroki, halki, bielizna męska, damska i t. d. Karolina Kleinmann Kraków, Grodzka 43.

BREIT & NOWOMIAST
TELEF. 2222. — KRAKÓW, STRADOM 23. — TELEF. 2222.

Polecają w wielkim wyborze: żakiety, sweatery himalajowe i wełniane, pończochy, skarpetki rękawiczki z fabryki J. E. Zachariasza z Wiednia. Bieliznę dra Jaegera. Nowości w przyborach do sukien: koronki, wstążki, jedwabie, plusze, aksamity, tiule, oraz wszelkie przybory do krawieczyzny. Zamówienia z prowincyi załatwia się odwrotnie.

CERESIT

Przez

I^a polecenia.

Prospekt Nr 34 zadarmo.

Zastępstwo: L. & G. Kaden, Tow. akc., Kraków, ul. Dunajewskiego 6.

wilgotne piwnice i mieszkania stają się zupełnie suchymi.

Austr. Tow. Ceresit z o. p., Wiedeń, XIX/2, Eisenbahnstrasse Nr 61. Telefon D 252.

Austr. patent.

„MAISON DE PARIS“

SKŁAD FUTER gotowych i na sztuki, częściowo i hurtownie kolarzy, zarządków i czapek futrzanych.

Przyjmuje także wszelkie obstalunki i reperatury, wykonuje takowe według systemu amer. i franc. po bardzo tanich cenach.

G. SPRUNG w Krakowie ulica Grodzka I. 30.

Lekcji języka niemieckiego metoda Ansona, nudała tania R. S. G., ulica Golebia 16, II p. front. 8755 4 10

Grzyby suszone tegoroczne: jasnych 1 kg. K 5.50, ciemnych 1 kg. K 4.—, przy odbiorze 5 kg. opłatnie, wysyła za zaliczką T. Chaloupka, Světec, Czechy. 8094 14 0

Wyborne resztki materji, tylko dla prywatnych, tania do nabycia u Juliusza Bje-taka, Berno (Mor.), Rathausg. 14. — Próbkki do obejrzenia. 8100 29 30

Hotel Londyński w Krakowie, przy ul. Stradom 11 w centrum miasta, z komfortem odnowiony, oświetlenie elektryczne, telefon, restauracja, kawiarnia, tramwaj, od 2 koron za pokój. 8925 10 10

Wyborny miód świeży, płynny, deserowy, kuracyjny, z własnej pasieki, 5 kg. blaszanka koron 8.50. Wyborny miód stołowy do picia 4/1, litr. gasiorok koron 6.80. — Wysyła za zaliczką L. M. Farba, Podhajce 76. 6977 47 0

Do sprzedania są szafy na ubrania, stoły marmurowe do rest., szafy biblioteczne na książki, stoły, krzesła, kanapy, otomany, łóżka, szafki nocne, poduszki rosharowe, lustra, konsole, trymunki, obrazy, kredensy pokojowe, lampy, zegary, różne biu-rka, mywalki, toaletki, drzwany. — Najtaniej sprzedaje katolicki handel mebli i różnych rzeczy, Kraków, ul. Kopernika 13, kupuje również meble i różne rzeczy. 8886 5 6

I. wiedeński koncesjonowany zakład używanych pojazdów i uprzyęży ma zawsze na sprzedaż w bardzo wielkim wyborze bardzo piękne, od zamożnych osób pochodzące landa, pokryte jedno i dwukonne kuczer-factory wszelkiego rodzaju, lekkie kabriolety, brązowe t. d. — Kupuje też wszystko ze zwiniętych stajen za gotówkę lub przyjmując w komis Karol Fischer, Wiedeń, U, Praterstrasse 72, Hotel Nordbahn. Tel. 20107. 8361 12 0

Sklep przy ul. Wiśniej 1. 4, pod korzystnymi warunkami zaraz do wynajęcia. 8731 7 0

Zażądać próbek! Barcha, flanela, materje moody, wypra- wy, płócienna, adamaszki, dyunki i t. d., same nowości, które opłacone wysyła znany zaszczytnie dom wysyłkowy

V. J. HAVLÍEK I BRAT Fedebrad (Czechy). Wysyłamy też paczki z 40 m. resztek materji letnich i zimowych, pracę się dających, korto- wanych, szerokości 1 do 8 m., za 18 koron opłatnie, za zaliczką. 8535 4 8 Kupno okolicznościowe! Niezmiernie tania!

Pożyczki dla pp. urzędników w ogólności, adwokatów, lekarzy, aptekarzy, notaryuszy i księży, zala- tawo najkorzystniejsi Reprezentacya I. Ogól- nego Tow. Urzędników we Lwowie, ulica Ko- pernika 28. 8529 7 0

Na reumatyzm gościec, potraź (ischias) i tamania po- leca się usmierzające naciąganie, od wie- lu lat ogólnie rozpowszechnione, przez wielu lekarzy ordynowane i przez zna- komitości nazwane Linimentum Gaulthe- riae compositum z prawnie zarejestr. marką ochronną

„NERWOL“ chemika dra Juljusa Franzosa, aptekarza w Tarnopolu. Cena flakon 80 Pol. — 10 flakonów 8 koron, nie licząc opłatowa- nia i franko. Tysiące listów dziękujących do przegladu. Dwa razy dziennie wysyła pocztowa. — Do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach, albo jeśli gdzie niema, wprost wfabryce Dra Juljusa Franzosa w Tarnopolu Nr 140. 37 44 0

Na lepszy i najtaniej środek DO FARBOWANIA WŁOSÓW jest Czerne- go Tarnogę. Zachow- waje długo kolor, nie pu- szcza, nigdy K 6. Listy: Wiedeń, XVIII, Karl Lud- wigstr. 2. Skład: I. Maximilianstr. 9.

PIĘKNOŚĆ zachować można bardzo długo przy cią- głym użyciu Czerne- go mleka różanego K 2. Do tego mydło balsamowe 30 hal.

CZERNEGO OSAN jest najlepszy do us- t i zębów. Weda do ust — Osan K 1.80. — Proszek do zęb- ów — Osan K — 90. Na składzie w apte- kach, drogueryach i perfumeryach.

Przewyborny miód deserowy i leczniczy, z kwiecica akacji (o- sobliwosć węgierską), wysyła w 5-kg. blasz. opłatnie za zaliczkę 9 K Dr Bajor, hodowca pszczoł, Gaigahévíz (Węgry). 8749 11 30

Metoda Berlitz'a. Języka francuskiego udziela Roger de Brugiere, były prof. szkół Berlitz'a z dyplomem Uniwersytetu paryskiego. Ul. Karmelicka 7, I p. 8569 14 15

Lokal obszerny na drukarnię, względnie inne przedsię- biorstwo przemysłowe lub na skład, przy ul. Lubicz do wynajęcia. Wia- domosć: Kraków, ul. Zielona 8, I pię- tro, na lewo. 8844 5 5

ELEGANCKIE UBRANIA z WYBOROWYCH MATERJI PO CENACH PRZYSTĘPNYCH SALON KRAWIECKI CZAJA & REGHOWICZ OBECHNE RYNEK GŁÓWNY AS-UNIA R. B. HRD RPEK, POD-Ł. BUREM, OREGEM, 4201 23 0

Parisien professeur diplômé de l'Université de Pa- ris, donne leçons de français Prof. Pivert, ul. Karmelicka 9, part. ofic., de 5—7 h. 8942 3 3

Hotel w Szczawnicy do sprzedania. Restauracya w Krakowie do odstąpienia. — Bliska wiadomosć w restaura- cyi hotelu pod „Różą“ w Krakowie, ulica Floy- ryańska 14. 8987 5 5

Piekarnia w Podgórzu dobrze prosperująca, wraz z sklepem, mieszkaniami, składami, elektrycznym oświetleniem i urządzeniem wodociągowym, do wynajęcia. — Wiadomosć: ul. Kalwaryjska 54, u gospo- darza. 8991 3 3

Pożyczki za kondyktym, oraz hipoteczne na realności, w okręgu krakowskim polo- żone, uatwia szybko dom handlowy S. Binzer, Kraków, ul. Andrzeja Po- tockiego 7, telef. 1437. — Zgłoszenia ustne od 6 1/2 do 7 wiecz. 8877 4 6

Pożyczki dla pp. urzędników w ogólności, adwokatów, lekarzy, aptekarzy, notaryuszy i księży, zala- tawo najkorzystniejsi Reprezentacya I. Ogól- nego Tow. Urzędników we Lwowie, ulica Ko- pernika 28. 8529 7 0

Simi-Simi niezawodny, higieniczny środek przeciwko wypadkom, wargom i piegom — wydelikaca cerę — flaszka 3 kor. Na składzie w jedynej kobiecej drogueryi i perfumeryi: H. Sikorskiej, Kraków, Szpitalna 13. Tamże wielki wybór pierwszorzędnych środków kosmetycznych i toaletowych, zapewniających piękność i zdrowie. Kompletno opaski higieniczne dla kobiet od 1.50 kor. do 6 kor. Wyprawy dla podróżnic, pasy brzuszne ect. Usługa kobieca i solidna. 7903 11 15

MARSO K. 10.50-12.50 16.50 Obuwie jest jedynie w swoim rodzaju! Kraków Grodzka 20.

A. Denizot, właściciel Szkolek Luban - Poznań. poleca wszelkie drzewa i krzewy owocowe i ozdobne, róże, konifery, drzewa alejowe, wysadki na żywo i t. d. Cennik ilustrowany na żądanie darmo i opłatnie. 8750 9 4 Adres na listy: Denizot, Luban (Kr. Posen).

Grand Prix, Powszechna Wystawa Paryska 1889. Kwizdy płyn restytucyjny woda do mycia koni. Cena flaszki K 2.80 Przeszło od 60 lat używany w stajniach nadwor- nych i stajniach wysiłkowych do wzmacniania przed wielkimi naciągami i do przywrócenia sił po wiel- kich naciągach; przy sztywności ścięgien itp. uzdat- nia konis do nadzwyczajnych czynności w treningu. Kwizdy płyn restytucyjny (brzmienie słów, winieta i opakowanie ochronione) prawdziwy tylko z obok znajdującym się znakiem ochronnym. — Do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach. — Ilustrowane katalogi gratis i franko. Główny Skład Franciszek Jan Kwizda, c. i k. anstr.-węg. k. ramuński i k. bulg. dostawca nadw., aptekarz obwodowy w Kerneburgu pod Wiedniem. 5755 9 30

Herbata z Brodów Od dawien dawna z swej dobroci i zapachu znana; prawdziw Herbata rosyjska szlora majowego, poleca handel 87 10 1 W. ADAMOWICZA w Brodach na pograniczu rosyjskiem I funt „Familijnej“ bardzo dobrej K 9.80 I funt „Melange de Moskow“ w oryg. opak. i najlepszej 5.— I funt „Imperial“ cesarskiej, w oryginalnem opakowaniu 7.— I funt „Okruchoń“, z najlepszymi herbat kwiatowych 2.40 Kawa Ceylon, granatowy i biały, franco 5 kg. 13 i K 29.— Bullon wołoski, higieniczny, z dziozyny I kilo K 6.40 Grzybki litewskie, b. ładne, 1 kg. K 9.—

HERBATNIKI SIERMONTOWSKI Kraków, ul. Bracka. Resztki okazyjne! welniane, aksamity i t. p., na bluzki, suknie i kostymy, jedwabie w różnych kolorach po 56 hal. kociole, oraz tiule i gipiury. Kraków, ulica Dietlow- ska 69. Wejście od ulicy Brzozowej 4, I piętro. 8876 2 5

Metoda Berlitz'a. Madame de Ferrières nauczycielka języka francuskiego 8962 ulica Łobzowska 4, parter. 8 5

Za wyrobienie lub też odstąpienie posady biurowej lub ma- gazyniera, ekspedycyanta, kontrolora, inkasanta i t. p., daną wysoko honoraryum. Na żądanie powzięta kanca i pierwszorzędne referen- cyje. Zgłoszenia listowno dokładnie przyjmują Administracya „Nowej Reformy“ pod „Prze- myślowiec“. 9010 3 6

Solicytator notaryalny z długoletnią praktyką, biegły tabula- rysta i w sporządzaniu wszelkiego ro- dzaju dokumentów, z klubnemi swia- dectwami, poszukuje posady. Zgłoszenia z grzesznością: p. Kalfński, Lwów, ul. Piasna 1. 9002 3 3

Codziennie świeże HERBATNIKI SIERMONTOWSKI Kraków, ul. Bracka.

Poślubię przystojnego meżczyznę Jestem Niemką amery- k., sierota, posiadam 50,000 dolarów do dowol. rozporz. Na nieanoniowo zgłosz. odpowiada „Bymen“, Berlin 18. 8313 5 5

DOBRE HARMONIJKI K 5.— Sprzedanych więcej niż 200,000. Niska ryzykal Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy.

Nr 3007/10 klawi- sz, 2 re- jstry, 28 głosów, wielkość 24x13 cm. K 5.— Nr 0513/8 klawi- sz, 1 re- jstry, 24 głosy, wielkość 28x14 cm. K 5.40. Nr 3057/10 klawi- sz, 2 re- jstry, 50 głosów, wielkość 28x14 cm. K 6.40 Nr 6637/10 klawi- sz, 2 re- jstry, 50 głosów, wielkość 31x15 cm. K 8.50 Nr 6857/20 klawi- sz, 2 re- jstry, 50 głosów, wielkość 28x16 cm. K 9.50.

„Delta“ Laboratoire de Produits Chimiques a Paris. Do nabycia tylko przez skład centralny dla Austro-Węgier Apteka Mariahilf Budapeszt VI. Liszt-farona-ter 20. Zaliczka lub popóźnien nadaniem pocztowym 5909 95 0

Na sezon obecny poleca Magazyn Londyński w Krakowie, przy ul. Grodzkiej 44, wielką sprzedaż ubrań męskich z materjałów angielskich i francuskich, według najnowszych żurnali, oraz uniformy dla pp. Studentów o 20% taniej niż wszędzie.

Złudzenie czy sugestia?

Zaleca się publiczności od wielu lat wody do ust, bardzo pięknie perfumowane. Publiczność używa ich i uważa je za bardzo dobre, gdyż dobrze smakują, a nie zastanawia się nad tem, czy też posiadają one jaką wartość leczniczą. Gdyby o tem pomyślała, to nie przywiązywałaby głównej wagi tylko do smaku, lecz pytałaby się także o desinfekcyjne składniki. — Nie jest też rzeczą obojętną, czy woda do ust tylko zabija nieprzyjemną woń, czy też ją rzeczywiście usuwa. Dobra i skuteczna woda do ust powinna nie tylko perfumować, ale powinna też wszelkie materje gnijne i zakaźne niszczyć, nieprzyjemną woń usuwać, a mimo tego działać orzeźwiająco.

Podług tych zasad jest wytworzony lisoform miętowy. Lisoform miętowy podług badań naukowych przewyższa też sześciokrotnie ilością mianem dotąd jako najlepsze wody do ust. Wybiła zęby! Ponieważ do szklanki wody do ust potrzeba tylko 10 kropli lisoformu miętowego, to faszka ze strzykawką wystarcza na całe trzy miesiące! Kolosalnie tani i wydarty.

Faszka lisoformu miętowego kosztuje 160 K w każdej aptece i droguerji. Zajmująca książkę „Co to jest higiena?” przesyłam zadarmo, opłaconą. A. C. Gubmann, referent firmy „Lisoformwerk”, Wiedeń, XX., Petraschgasse 4. 7441 3 5

„Oja“ lakier do paznokci

nadaje zaraz wspaniały połysk, który utrzymuje się tygodniami i każdym razem po umyciu rąk okazuje się jeszcze piękniejszym. Garnitur, obejmujący lakier do paznokci z pastą i nsuwaczem lakieru 2-50 K.

CUD NATURY!

Cebulka na porost włosów „IPE“ sprawia, że włosy już po krótkim użytkowaniu są błyszczące jak jedwab, pachnące i wspaniale bujne! Wypadanie włosów ustaje, łupież znika, powstaje silny porost włosów. Każde dziecko może sobie z paczki cebulek „IPE“ przyrządzić dwa litry wody „IPE“ na porost włosów. Wielka paczka 4 K, pół paczki 2 K. Gotowa woda na porost włosów „IPE“ 5 K i 3 K.

Dotychczas w aptekach, perfumeryach, droguerjach i w handlach tego rodzaju. Jeżeli gdzie nie ma, to wysyła za zaliczką lub po otrzymaniu należności

Parfumerie „OJA“ Americ. Co. Ltd.
Wiedeń, I., Petersplatz 11. 8354 1 2

Zdolnych inteligentnych zastępców

poszukuje się w każdym powiecie zachodniej Galicji, celem oddania bardzo rentownego i bardzo pokupnego, patento wanego artykułu. Zgłoszenia listowne pod **Z. F. Nr 111**, przyjmuje Administracja „Nowej Reformy”. 8903 4 6

50% opust frachtowy — przy

TOMASYNIE „GWIAZDA“

ulubionego i najtańszego łakowego nawozu fosforowego umożliwia sprowadzenie go teraz jeszcze korzystniej.

Pod gwarancją prawdziwej tomasyny „Gwiazda“ dostarcza się we workach plombowanych, zaopatrzonych zarejestrowanym znakiem „gwiazda“ na worku i na plombie.

Bezpłatna analiza kontrolna w krajowych stacjach doświadczalnych chemiczno rolniczych.

Józef Karrach

Lwów — ulica Kościuszki 1. 18 t.

Cenniki i broszurki darmo i oplatnie. 8753 4 14

Pierwsza Berneńska farbiarnia i pralnia chemiczna R. Tschörnera

w Krakowie — przy ulicy Szewskiej 1. 16

przyjmuje do czyszczenia, farbowania i odświeżania wszelakiego rodzaju: Garderobę damską, materje wełniane, jedwabie, plusze, aksamity, koronki, wstawki, garderobę męską, uniformy wojskowe i cywilne, krawaty, rękawiczki, materje na meble, dywany, portyery, firanki etc. — Również przyjmuje się koinierzo, mankiety i koszule męskie do prania, prasując takowe modnym matowym polskim 5027 16 18

Najlepsze czeskie źródło. Tanie pierze!

1 kg. szarych, dobrych, dartych 2 K, lepszych 2 K 40 h., 1. na pół biłych 2 K 80 h., biłych 4 K, biłych, puszystych 5 K 10 h., 1 kg. dobrych, biłych jak śnieg, dartych 6 K 40 h., 8 K, 1 kg. puchu, szarego 6 K, 7 K, białego, wyborowego 10 K, najlepszego puchu z pierzi 12 K. Przy odbiorze 5 kg. oplatnie. Gotowa posciel z gestego,

czerwonego, niebieskiego, białego lub złotego nankinga, pierzyna 180 cm długo, 130 szeroka, wra 2 2 poduszki po 30 cm. długości, 50 cm. szerokości, ze świeżych, szarych b. trwałych, puszystych pierzy 16 K, z półpuchu 20 K, z puchu 24 K, osobne pierzyny po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, poduszki 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Pierzyny 200 cm. długo, 140 szerokie, 13 K, 14 K 70 h., 17 K 80 h., 21 K, poduszki 90 cm. długo, 70 cm. szerokie, 4 K 50 h., 5 K 80 h., 6 K 70h; piernaty z mocnej dynki w przaki, 180 cm. długo, 116 cm. szerokie, 12 K 80 h., 14 K 80 h. Wypisza za zaliczką wycią 12 K oplatnie. Wymiana dozwolona. Za niestosowne zwrot pieniadzy, S. Benisch w Deszczkach (Deschenitz) Nr. 803. Czechi. Obficie ilustr. cennik zadarmo, opłacony. 6198 15 50

Ani przeciwników, ani rywali

mój, a zarazem i tajemnica, jakim jest „WATA SALVESOL“ umieszona w ustniku, własności te podwyższa i potęguje. „FRAMOS“ nadaje się do tytoni lekkich i szlachetnych, mniej do średniomocnych, wskutek swego nader delikatnego włókna roślinnego. Przy zakupnie tutek złotych — proszę uważać, czy na pudełku jest słowo „FRAMOS“ i moje nazwisko, bo tylko te — są pierwszej jakości. 262 17 17

Do nabycia we wszystkich trafikach

nie mają tufki cygaretowe „FRAMOS“. Palą się lekko i równo, a co najważniejsze, że dym ich jest niezwykle łagodny i chłodny. I nic dziwnego — albowiem bibitka jest zrobiona z najdelikatniejszych włókien liści morwowych przy zastosowaniu najnowszych zdobyczy chemii i techniki. A przymtem ów wynalazek

Mr. O. BELDOWSKI
Fabryka Tutek i Bibutek cygaretowych

w Krakowie.

Z dniem dzisiejszym
został otwarty

Magazyn obuwia
Galicyjskiej fabr. obuwia Tow. Akc. we Lwowie

GAFOTA

8369 4 10

Kraków, Rynek główny 34 (obok firmy A. Hawelka).
WYRÓB KRAJOWY.

Motory do surowca i petroliny

leżące i stojące o sile 1—100 HP, jakoteż lokomobile od 3—20 HP. Tysiące motorów w ruchu. Nie potrzeba kontroli skarbowej. Pierwszorzędne polecenia. Małe koszty nabywania. Dogodne warunki zapłaty. Najdalej sięgające poręczenie.

J. Warchalowski, Wiedeń, III., Paulusgasse 3.

Cenniki i odwiedziny inżynierskie bezpłatnie. 1892 35 52

HOTEL ŻORŻA WE LWOWIE

własność Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń Urzędników prywatnych, znany zaszczytnie

pierwszorzędny dom obywatelski

objął obecnie i prowadzi **Jakób Sichel**

dotychczasowy dzierżawca Hotelu Saskiego w Krakowie.

Dążeniem obecnego dzierżawcy, fachowego hotelisty i restauratora, jest, podobnie jak w Krakowie, aby Hotel Żorża był pierwszorzędny domem obywatelskim i zapewniał P. T. Gościom wygodne, tanie mieszkania, wyborną restaurację i kawiarnię, wreszcie odznaczał się wzorową czystością, przy wyszkolonej fachowej usłudze.

MENU WYBOROWE OD 3.50 KOR. WZWYŻ.

W Hotelu Żorża znajduje się przeszło 90 pokoi od 4 kor. wzwyż. Wykwintne apartamenty dla całych rodzin, zjazdów weselnych i rodzinnych. Dla zjazdów ceny wedle umowy. O łaskawe względy uprasza

Jakób Sichel

dzierżawca i restaurator Hotelu Żorża.

9142 1 0

Generalne zastępcstwo: Kraków, ul. Dietłowska 97. Zastępca na Lwów i okolice: Henryk Eber, Lwów, ul. Podlewickiego 10.

Tapety

w najnowszych deseniach, rulon od 32 hal. Odpowiednie dekoracje na sufity Sztukaterji i listewki. Papier przeciw wilgoci — poleca

Z. Kutrzeba — Kraków, Wiślna L. 11.
8367 Wzory tapet wysyła się na prowincję odwrotnie i opłacone. 30 0

Starszy pomocnik handlowy

dla działu kolonialnego — również pomocnik, obznajomiony z pracą w piwnicy, znajdująca posadę zaraz. Zgłoszenia listowne pod „Starszy pomocnik” przyjmuje Administracja „N. Reformy”. 8907 4 6

Graniczna 6, I p.

Pokoje z meblami, utrzymaniem lub bez. Ceny skromne. 9054 2 3

Broni myśliwiska

we wszelkich wykonaniach, flakerty i wiatrowki, rewolwery, pistolety, przybory myśliwskie, wabiki dziczynny, słowem wszystko, co do polowania należy, tanie a dobre, w bardzo rzetelnej fabryce broni: Art. Antonitsch, Wadronowicze (Feriach) Nr 95, Karyntya. — Cennik zadarmo opłacony. 8807 3 10

Kapelusze damskie modele strojne i skromne, w wielkim wyborze. Kapelusze żałobne gotowe. Pracownia wszelkich w zakrę modniarskiej wchodzić robót. — Jadwiga Pollerowa, Kraków, Grodzka 3. I p., dom p. Sobolewskiego. 7708 13 20

Niezbędny środek dla Panów!

„Pola“

jest jedynym środkiem do usunięcia lupieżni i do konserwowania włosów.

Do nabycia wyłącznie 8774 5 10

w Zakładzie fryzjerskim

J. Hałatka
Kraków, Długa 4.

Mycie głowy płynem „Pola“ Nr 1, oraz Nr 2 uskutecznia na miejscach za 60 hal.

6 pokoi

z przedpokojem, werandą, balkonem, łazienką kuchnią, pokojem dla służby (gaz i elektryka) na I-zem piętrze willi wśród ogrodu. Dębinki, Rynek, gdzie zakład litograficzny inż. Krzepowskiego, do wynajęcia od 1-go stycznia 1914. 8832 3 3

Miód patoka

kuracyjny i deserowy z własnej pastki, wysyła za zaliczką opłaconą, w 5-kilowych puszkach po 8 koron. Ks. Wł. Miklika, proboszcz w Kupczycach, p. Denyszów. 8166 14 0

Röslera woda do zębów.

Prawnie chroniona.

Najlepszy środek, aby zęby utrzymać w stanie zdrowym i czysto białym, usuwa ciążką gnilną, zapobiega przeto prężeniu zębów, bólowi i nieprzyjemnej woni z ust. 3419 23 52

Prawdziwa z tym tylko znakiem

ochronnym trzema krzyżami.

Cena fiaszki 72 hal.

Dostać można w każdej aptece, droguerji i perfumeryi. Skład główny w Krakowie: Handel materyałowy Retina i S-ti, Rynek, A B 37

Do wynajęcia

przy ulicy Warszawskiej 19, od strony starego dworca towarowego zaraz magazyn o pojemności 320 mtr., od 1 stycznia 1914 piwańca o pojemności 140 mtr.

Blizszych wiadomości udzieli Krajowy Skład publiczny w Krakowie. Telefon 63. 8626 6 6

Opowiadanie księdza.

Wielobny ksiądz DUBOIS, kanonik w okolicy Poitiers — cierpił na ciężką chorobę żółdka, a wszystko, co zjadł, musiał zawsze zwrócić. Przyczem — mówił — miałem ogromno wzdęcie i często 8 do 10 dni nie było stolca; cierpienie to posunęło się tak daleko, że mi cera zupełnie żółkła i podobny byłam do szkieletu.

Bedąc zdrowym, jestem spokojnego i łagodnego nastroju, wskutek tej choroby wszystko mnie drażni i podniecało. Ubolewałam nad sobą. Najmniejsze sprzeżwienie się mojej woli rozdrażniało mnie do tego stopnia, iż stało się zatracam zimną krew i cierpliwość, we mnie wyrażała się pewnego rodzaju niesprawiedliwość i poręczność.

I razu pewnego nadszedł o zbawienie mój Bóg — Belloc-węgiel. Postanowilem go wypróbować. W tym celu polecilem kupić je dwie faszki. Już w kilka godzin po zażyciu pierwszych tyłek, uculem w sobie taką ulgę, że mi się nawet w to wierzyć nie chciało, tak choroba moja była ciężka. Zażywałem po 3-4 tyłek Belloc-węgla rano i wieczór. Nie uculem dotęgożądne wstrętu, a zażywając tego leku stało się dla mnie przyjemną koniecznością —

Zauważyć muszę, że już po pierwszych tyłkach ustały wymioty, po czterech dniach ustala obstrukcja i już nigdy dotąd nie wróciła. Od tego czasu trawie z łatwością, głowa nie ciąży mi, w nocy spiam smacznie — od tego czasu rozpocząłem na nowo moją lekturę i przygotowuję się do kazania. Tusz mi przybyło, zdrowa cera powróciła, tak samo i dobry humor. Kuracja ta trwała 1 miesiąc, do której potrzebowałem tylko 4 fl. Belloc-węgla. Od tego czasu jadam wszystko, czuję się zdrowym, choroba nie powraca, pomimo, że od tego czasu minęło już 3 lata.

ADRIEN DUBOIS — 9 grudnia 1889.

W rzeczywiście wystarczy użyć Belloc-węgla w ilości 2-3 tyłek po każdym jedzeniu, aby po kilkudniowym używaniu wywrócić się z cierpienia żółdkowego, a nawet przeszarżowanych i takich, w których niu lekaństwa nie przyniosły najmniejszego skutku.

Belloc-węgiel wytwarza przyjemne uczucie w żołądku, dodaje apetytu, ułatwia trawienie i usuwa obstrukcje. Jest on najsukteczniejszym środkiem przeciw migrenie, która zazwyczaj z żołądka pochodzi, przeciw odbijaniu się i wszelkim nerwowym dolegliwościom żołądka i kiszki.

Zażywać najprostszy środek, tj. proszkowany Belloc-węgiel, znaczący zmniejszać go w szklance słodzonej wody, mieszanie tę wypić od razu lub po trosze.

Belloc-węgiel może tylko pomódz, ale nigdy zaszkodzić, bez względu na to, w jakiej ilości się go zążywa. — Do nabycia we wszystkich aptekach.

Już się pojawiły nasiadownictwa Belloc-węgla, ale wskutek nieodpowiedniego sposobu sporządzenia są one zupełnie bezskuteczne. Aby zapobiec wszelkim pomysłom, prosimy przy zakupie uważać na nazwisko Belloc znajdującej się na każdej faszeczce i na adres laboratorium: Maison L. Frere, 19 rue Jacob, Paryż.

Dla osób niemogących zążywać proszku węgla, wskazane są pastylki Belloc. 2-3 pastylki po każdym jedzeniu lub przy dających się odczuwać bólach wystarczają, aby nastąpiło polepszenie, bo pastylki te zawierają — w istocie — węgla Belloc. Wystarczy dać je do ust i polknąć razem ze śliną, która je rozpuszcza. —

Cena Charbon Belloc w proszku za faszkie K 2.75. Cena pastylek Charbon Belloc za faszkie K 2.25. Skład główny: Maison Frere, 19, rue Jacob Paryż. — Dostać można w każdej większej aptece i droguerji. 8294 2 3

Handel żelaza J. Fertig, Kraków, Szewska 8,

polecą prymusy szwedzkie Nr 30 — K 8.50, Nr 0 — K 9.70, Nr 1 — K. 10.50. 50 przedmiotów, naczynia emaliowane niebieskie za K 45 — 50 — „Sphinx“ za K 55 — Cennik ilustrowany na żądanie. — — — — — Cennik ilustrowany na żądanie

Rogózki kokosowe, szcztokowe i żelazne.

Firopusze do kurzu
Trzepakki trzcinowe
Mieszki do samowarów
Szary do rolet
Papier transparentowy
Lampki platynowe
Maszynki do prania
Przybory do prania i prasowania.

Szcztoki do froterowania
Szcztoki do sukien
Szcztoki do obuwia
Szcztoki do szorowania
Szcztoki do mebli
Szcztoki do lamp
Aparaty i szcztoki do dywanów.

OLIWA
maceralna kraj.
kaskaska i amerykańska.
Najlepsza oliwa rzepakowa do świecenia.

SMARY
krajowe i belgijskie do wozów.
Smarowidła.
Tłuszcze do uprząży.

Lampki stojące w wielkim wyborze.
Lakier, kremy, pasty do konserwowania i odświeżania obuwia. 9174 1 0

WAŁECZKI, GIPS, KIT
do uszczelniania drzwi i okien od przeciągów i zimna.
PLACHTY NIEMPRZEMAKALNE
polecają najtaniej

Reim i Spółka
Kraków, Rynek 1. 37.
Skład farb i Handel materiałów.

KALOSZE
rosyjskie w największym wyborze.

Nowości!
„Carbono“ lampki oszczędnościowe, za 10 hal. 300 godzin światła.

FARBY OLEJNE
do użycia gotowe szybko schnące do schodów, okien, podłóg i drzwi.

LAKIERY I GLAZURA
do podłóg, krajowa.

Masa francuska i woskowa krajowa.

Artykuły chirurgiczne i higieniczne.

Papier klozetowy.
Środki desinfekcyjne
Spluwaczki higien.

Artykuły toaletowe:
Perfumy, kremy, mydła, pudry, Woda ks. Kneippa do mycia głowy przeciw łupieżowi. Wszelkie kosmetyki zawsze na składzie.

Stal, Karsol i inne środki do czyszczenia metali.

PATENTY
wszystkich krajów wyrabia inżynier 611 71 0
M. GELEHAUS
przez władzę autor. i zaprzysiężony rzeczownik patentowy w Wiedniu
VI., Mariahilferstrasse Nr 27.

Księgarnia G. Gebethnera i Sp. w Krakowie
otrzymała na skład główny:

Boguszeński Stef. Karły treściwe dla bydła rolniczego	Koron
„Karmy zielone” rogatego	—16
Breyer S. dr. List ojc do syna o szkalności palenia tytoniu	—40
Dąbowski S. dr. Z zagadnień sprawy polsko-ruskiej	160
Ekar. W noc Sylwestrowa. Na przełomie r. 1913. Poemat sceniczny	120
Fuchs J. Pielęgnowanie macior przesychnych i wychów przedk	—30
Grabowski Stan. dr. Dzieło rosyjskie o ks. Piotrze Szardze	260
Kuczewski St. Towarzysz Zbigniew. Obrazek dramatyczny	—80
Leblanc M. Kryształowy kerek. Powieść	3—
Mereżowski Dymitr. Aleksander I. 2 t. Powieść	8—
Owsew. Ich wielkie znaczenie w odżywianiu	—30
Pankowski M. dr. Budowa krów mlecznych i oznaki mleczności	—16
Pragmatyka służbowa dla urzędników	150
Rydel L. Przewodnik ludowy po Katedrze Wawelskiej	—50
Sandoz F. Wychów sielich	—16
Wasilewski L. Słowianie, ich rozszalenie i liczba	—90
Wasilewski A. Rachunkowość pojedyncza dla mniejszych gospodarstw rolniczych z wzorem	3—

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 8999 9 3

Kamienica II-p., przy plantach
w najpiękniejszym miejscu położona, nadzwyczaj solidnie i z wszelkim komfortem zbudowana (gaz, elektryka, łazienki), pod korzystnymi warunkami do sprzedania. Potrzebna gotówka około 100.000 kor. Zgłoszenia pod F. K. M. 50 poste rest. Kraków gt. poczta. 9179 1 6

Panienkę inteligentną
z ładnym kaligraficznym piśmem, znajomością nieco rachunkowości i niemieckiego języka, przyjmie się zaraz na płatną praktykę biurową. Zgłoszenia własnoręcznie pisano pod „Praktyka” poste restante Kraków, za okaz. kwitu ins. 9182 1 8

Karmelki Sobolewskiego
6 kg. miodzanych miękkich kor. 16-40
5 „ „ warszawskich 12-40
również małe ilości po najniższych cenach, wysła za raliczką opłaconą. Ekspert cukierników w Podgórzu. 9167 1 5

Mleko słodkie
z obory wzorowej, pozostającej pod kontrolą c. k. Tow. mlecz w Krakowie. Obora ma kanalizację, wodociąg, wentylację i elektryczną oświetlenie.
Krowy każdego roku szczepione (tuberkulizacja, zapalenie o gruczoł, usua się).
Mleko to można używać bez obawy w stanie surowym, gdyż surowe zawiera najwięcej składników spożywczych.
Dla niemowląt, dzieci i osób chorych, jedyną do picia. 9102 1 2

„LAKTOL“
ul. Karmelicka 15.

Wiktor Barabasz
Skład fortepianów, pianin i harmonium
Kraków, Rynek pl. 39, Linia A-B.
Telefon 2588.
Poleca instrumenta doborowej pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych. Wyłączne zastępstwo L. Bösendorfera.
Wielki wybór w instrumentach przegranych. 13 0

STORY
prawdziwe amerykańskie
żaluzje do okien
poleca po najprzystępniejszych cenach fabryka rolet
W. PĘDZIWIATR
Kraków-Żebniki, Barska 16.
Zamówienia na prowincję uskutecznią się odwrotnie. Cenniki na życzenie gratis i franko. Główny skład w firmie Reim i Ska. 6280 14 15

Firmy
które chciałyby mieć do odsprzedaży ogóle sztuczne krajowej fabrykacji, racza podać swój adres do: Laboratorium przytechnicznego M. Madrzykowski, Przeroga obok Krakowa, p. Zwierzyniec. 6080 2 9

Dwie panienki
z dobrego domu, ze stenografią polską i niemiecką, oraz Akademią handlową, poszukują odpowiedniej pracy biurowej. Zgłoszenia w kwiecień p. Fr. Wierzbickiej, ul. Szewska 1. 3. 9081 2 6

Dwa pokójki
mansardowe, z przedpokojem, na II piętrze, umeblowane, z usługą, opałem i oświetleniem, do wynajęcia zaraz. Włła Wenezya (obok Sokola). 9084 3 6

Wdowa
umięjęca dobrze gotować, poszukuje miejsca u starszego kawalera lub wdowca. Zgłoszenia pod „Wdowa” poste restante Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego. 9171 1 3

Antilentilia.
Zaden artykuł toaletowy nie może rywalizować pod względem skutku i dobroci z Antilentilią. Środek ten, otrzymany z odświeżających substancji, usuwa w krótkim czasie
płagi, plamy wosniania, nadaje twarzy świetną białosć, świeżosć i delikatnosć.
Cena 4 K. 5096 19 0

JAN INNATOWICZ
Kraków, Sukiennice 20.
Lwów, Śpiżarska 25.

Akademik
przyjmie guwernerkę lub jakiegokolwiek zajęcia.
A. Bański, Oświęcim, dworzec. 9158 1 3

Poszukuje się zaraz zdolnego
podróżującego
dla Galicji, z działu spirytusowego i likieru, oraz samodzielnego 9149 1 3

korespondenta
polsko-niemieckiego, znającego się także na buchalterji. Zgłoszenia listowne z podaniem dotychczasowych czynności.—
Adres: Kraków, Iach pocztowy 75.

Panna
która przez dłuższy czas praktykowała w zakładzie dentystycznym, poszukuje posady, jako druga techniczka lub asystentka. Zgłoszenia: **Róża Strisower, Brody.** 9156

Na II hipotekę
dóbr ziemskich, obok Krakowa, wartości 700.000 kor., poszukują pożyczki 50.000 kor. „Dobra lokata” poste restante Kraków. 9160 1 8

Panna lat 20, poszukuje posady od 15-go listopada, jako ekspedjentka w mleczarni, cukierni lub jako kasjerka kinematografu lub tym podobnej. — Złoży kancęję. Zgłoszenia: Stefania Kusarska, Kraków, Czarnowiejska 79. 9143

Automobil
4 osobowy, 2 cyl., 14 HP., z podwojnym zapalaniem, w dobrym stanie, za 1650 koron sprzedaje **L. Hubicki, Borysław.** 9147 1 3

Prawnik
z egzaminem historyczno-prawniczym, z praktyką biurową: sądową, notaryalną i adwokacką, obznajomiony z dziełem hipotecznym, poszukuje odpowiedniego zajęcia w Krakowie, lub na prowincji. — Prawnik E. K., Kraków, ulica Krowoderska 21, otocny, II p. 9134 1 2

Robotników krawieckich
przyjmie zaraz Górka, Długa 13, tel. 3027. Relektuje na pierwszorzędne sity. 9136 1 3

Potrzebne panny
do sprzedaży. Floryańska 45, I piętro. 9140 1 2

Nauka języków
METODA BERLITZA
obecnie: **Jagiellońska 9.**
Nr telefonu 2233.
6809 51 0

Poszukuje się od 1-go listopada do 3-letniego dziecka 9150 1 3

panny
na całe popołudnie, znające się też na szyciu. Preblanki mają pierwszeństwo. — Zgłoszenia osobiste: ul. Zielona 11, I p., między godziną 2—4 po poł.

Pokoje umeblowane
z utrzymaniem, do wynajęcia zaraz. — Znakomite obiady i kolacje po przystępnych cenach. Zgłoszenia: ul. Asnyka 9, II piętro. 9135 1 3

Leçons de français
conversation, grammaire, littérature, traductions. Méthode pratique, prix modéré.
S'adresser: Rue Radziwiłłowska 8, rez-de-chaussée de 12^h, à 1^h, et de 7 à 8 h. 9161 1 2

1 korona!
tygodniowo można sobie splacać u **S. Zahna** w Krakowie, przy ulicy Floryańskiej 1. 31,
dostawcy Związku c. k. urzędników państw., wszelkie jubilerskie przedmioty srebrne i złote, oraz wszelkiego rodzaju zegary i zegarki z najstarszych fabryk, z 5-letnią gwarancją, po nader niskich cenach, a mianowicie: zegarek prawdziwy Roskopi Patent za 13 kor., Omega srebrny za 24 kor., Zegarek złoty za 15 kor., Złucuszek złoty 11-karatowy za 9 kor., Złucuszek srebrny za 1 kor., jakoteż 14-karat. złote pierścionki i kolczyki po 3 kor. 9118 1 5

Wiele ostry wiatr północno-wschodni
od którego czerwienieje twarz i ręce. — Nie chcą dopuścić do tego, żeby skóra była szorstką i twardą lub pękła, po umyciu natrzeć ręce środkiem

Dra Drallego Malattine
(kromem tłuszczu nie zawierającym). Skutek jest endowus! Skóra staje się natychmiast miękką, jak aksamit miękka i odporna. — Wskutek przeziębienia (kataru) zranione skrzydła nosa i brzości warg nacierać również środkiem „Malattine”. — Wyboru środków domowy!

Tubka — 70 K i 120 K we wszystkich aptekach, drogeriach, perfumeryach, w handlach mydła i lepszych zakładach fryzjerskich. 8326 1 3

JERZY DRALLE, PODMOKLE N. L.

NAJZNAKOMITSZA MARKA
JAS HENNESSY & CO. COGNAC
TYLKO ORYGINALNE NAPEŁNIANIE
9109 1 0

Moët & Chandon
Épernay

Rok założenia 1743

jest winem szampańskim Najwyższego Dworu i arystokracji

M. Beyer i Spółka
Kraków, Sukiennice Nr 12-14.
Kalesony damskie reformowane
„ODETTA“
Francuski najmodniejszy król.
8412 1 2

Pierwszorzędna „Szkoła Tańców“
K. KOWALSKIEGO
W KRAKOWIE, UL. ŚW. TOMASZA 29, I. P.
ROK ZAŁOŻENIA 1889. 9114 1 0

Przyjmuje wpisy na lekcje i komplety każdego czasu, uczy ludzi wszystkich kategorii, pracy i nauki, tworząc jednak zamknięte koła tak pod względem inteligencji, jak i doboru towarzyskiego. Udziela lekcji także w Pensyonatach, Stowarzyszeniach i domach prywatnych, wyjeżdżając na żądanie do każdej miejscowości. Nauka sumienna i metodyczna. Ceny umiarkowane.

NA WIECZORY ZIMOWE!

SERYA I. SERYA II.

Balki. Dla ludzi	4—K	Balicki. Chaos	4—K
Balki. Ostatni Stuart	2-40	Bechamps. Niedomagania demokracji	5—
Jastrzębiec. Nin wszędzie dzień	2-50	Bożycycki. Z dziejów literatury	5—
Kontrymowicz. Wzrost godyjski	4—	Balicka. Nowele włoskie	2—
Wysłowska. Zona paralietyka	2—	Ewerska. Z pamiętnika ornitologa	3—
Wapacki. Oko teatru	2—	Le Czean. Rok 1910	2—
Stovensen. Skarb z Franchard	2-40	Siwiński. Katarzyna	2—
Powyższe 7 tomów naraz wzięte zamiast 21-30 K		Powyższe 7 tomów naraz wzięte zamiast 21—K	
tylko koron 6—		tylko koron 6—	

SERYA III. SERYA IV.

Goppé. Dobie cierpienie	1-50 K	Irena. Powieść z czasów prześladowania chrześcijan	5—K
Malicka. Nemesis	3-20	Krawczyński. W Rosji	4-50
Kontrymowicz. Tragedya w Glinianach	4-50	Rzeczycki. Wyprawa na Litwę	1-20
Kapera. Dzieje skarba koronnego	5—	Wapacki. Historyja	4—
Wysłowska. Obrazki z życia	2-40	Szostakowski. Pod obcym niebem	2—
Kostrowowski. Wspomnienia z 1863 roku	2—	W pięćdziesiąt rocznicę bitwy pod Grunwaldem	—80
Zmorska. Nitka jedwabiu	2-40	Zielonka. Wspomnienia z Syberji	4—
Powyższe 7 tomów naraz wzięte zamiast 21—K		Powyższe 7 tomów naraz wzięte zamiast 21-50 K	
tylko koron 6—		tylko koron 6—	

6984. Biurocy wszystkie cztery serie naraz płacić za 28 tomów tylko koron 20—, 1 5

Księgarnia Spółki Wydawniczej Polskiej
Kraków, Rynek 20.

Pregal Shoe

OBUWIE AMERYKAŃSKIE
DAMSKIE I MĘSKIE

połącza: **A. Skórczewski i Polakiewicz**
Kraków, Floryańska 13.
6338 5 7

Szkoła buchalterji i nauk handlowych
Maurycego Schapiry
egzaminowanego nauczyciela
w Krakowie, ul. Starowiślna 1. 41
przygotowuje do egzaminu w Akademii handlowej w Krakowie, Lwowie lub Wiedniu z następujących przedmiotów: Z buchalterji pojedynczej i podwójnej z uwzględnieniem metod: (włoskiej amerykańskiej niemieckiej i francuskiej), korespondencji handlowej (polskiej i niemieckiej), rachunków kupieckich i bankowych. 9137 1 6